

ANALOGI

TAMPEREEN, TURUN JA HÄMEENLINNAN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 2.6.2006

3

2006

Korhosten perhe
Rengosta:

**“Täällä toimii
naapuriapu”**

s. 4-5

KESÄKUU

LA 3.6. RADIO: aamuhartaus, metropoliitta Ambrosius, Helsinki

SU 4.6. Pyhän Kolminaisuuden päivä, helluntai

SU 11.6. kaikkien pyhien sunnuntai
RADIO: liturgia klo 11, Nurmes, Apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

TI 20.6. RADIO: iltahartaus, pappismunkki Johannes, Valamon luostari

SU 25.6. kolmas helluntainjälkeinen
RADIO: liturgia klo 11, Rovaniemi, Pyhän Apostolin Andreaksen kirkko

HEINÄKUU

SU 9.7. viides helluntainjälkeinen
RADIO: liturgia klo 11, Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

LA 15.7. RADIO: aamuhartaus, uskononopettaja Makarios Lehtimäki, Kuopio

TI 18.7. RADIO: iltahartaus, lehtori, FT Teuvo Laitila, Joensuu

SU 23.7. seitsemäs helluntainjälkeinen
RADIO: liturgia klo 11, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali

ELOKUU

SU 6.8. Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkastuminen
RADIO: liturgia klo 11, Varkaus, Kristuksen taivaaseenastuminen kirkko

TI 15.8. Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian kuolonuneen nukkuminen
RADIO: iltahartaus, lehtori TM Marianne Kantonen, Hämeenlinna

SU 20.8. yhdestoista helluntainjälkeinen
RADIO: liturgia klo 11, Porvoo, Kristuksen kirkastumisen kirkko

SU 3.9. kolmastoista helluntainjälkeinen
RADIO: liturgia klo 11, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko

LINTULAN 60-vuotisjuhla

Lintulan luostarin 60-vuotisjuhlaa vietetään Palokissa 11. kesäkuuta.

Kuva: Petter Martiskainen

- 4-5 **Kirkkomatkalla kiire katoaa**
Renkolaisten **Jouni ja Päivi Korhosen** arkipäivään kuuluvat naapurien auttaminen ja luonteva ortodoksisuus.
Kari M. Rantilä
- 6 **Ulkomaansuhteet on joukkuepeli eikä sudoku**
Projektipäällikkö **Jyrki Härkösen** palaute Analogin pääkirjoituksesta.
- 7 **Ortodoksit ja Kirkkojen maailmanneuvosto**
TM **Outi Vasko** selvittelee ortodoksien mukanaoloa ekumeniassa.
- 8-9 **Globaali ekumenia etsii uusia väyliä**
Piispa **Jonas Jonson** puhui Suomen ekumeeniselle neuvostolle.
- 10 **Betedan lammikolla**
Joensuun piispa **Arsenin** saarna halvatun sunnuntaina.
- 12-13 **Nyt nettiä hyödyntämään!**
Keskustelu internetin käytöstä seurakuntien toiminnassa kiihtyy.
Toimittaja **Mikko Junes**
- 14-15 **Da Vinci –koodi ja Uuden testamentin kaanon**
Viime aikoina Uuden testamentin sisältöä kohtaan on herännyt jopa vääränlaista mielenkiintoa.
Isä Ion Durac
- 15-16 **Novgorodin imu.** Kirja-arvostelu.
Esko Nikander
- 16-19 **Pyhiinvaelluksen historiaa ja nykypäivää.** OSA 1
Pyhiinvaeltamiseen suhtaudutaan monella tapaa.
Isä Gaius Sahlberg
- 18-19 **Lähi-idässä avain Raamatun ymmärtämiseen.** OSA 1
Johdatusta Lähi-idän kulttuurien ja historian ymmärtämiseen.
Dos. Merja Merras
- 20 **Hiljaisuutta myös luostarin ulkopuolella**
Olisiko tarpeen järjestää ortodoksinen retriitinohjaajakurssi?
Pastori **Mikko Peura**
- 21 **Väkivalta loppuu ainoastaan ristillä**
Opetusta eettisten kysymysten käsittelemiseen.
Isä John Meyendorff. Suomenos **Isä Markus Aroma**
- 35 **Kirkkokunnan itsehallintoa vahvistetaan**
Kirkon lainsäädäntö uudistuu kokonaan.

VAKIOPALSTAT

- 3 **Pääkirjoitus**
Puhummeko vaieten
Kari M. Rantilä
Ajassa liikkuu
Isä Markku Toivanen
- 6 **Metropoliitalta**
Kirkko tuo näkymättömän näkyviin
Metropoliitta Ambrosius
- 11 **Korvakuulolta**
Aurinkoista pioneeriä ortodoksi-
kulttuuriin taimitarhassa
Timo Ruottinen
- 22-23 **Lapset ja nuoret,** koonnut **Leena Lomu**
- 24 **Luostaripalsta,** Hyvän osan valinneet
Igumenia Marina
- 25 **Helluntai, Pyhän Hengen vuodattaminen**
Isä Viktor Maksimovski, venäjäksi.

SEURAKUNNALLISET

- 26-29 TAMPERE**
- 26 Jumalanpalvelukset
27 Rukousta etsimässä
Isä Markku Toivanen
28-29 Toimintaa ja tapahtumia
- 30-32 TURKU**
- 30 Jumalanpalvelukset
31 Kun hyväksymme ristimme
Isä Petri Ratilainen
32 Toimintaa ja tapahtumia
- 33-35 HÄMEENLINNA**
- 33 Jumalanpalvelukset
34 Ylösnousemuksen tuoma vapaus
Isä Markus Aroma
33-34 Toimintaa ja tapahtumia

SEURAAVA ANALOGI 4/06 ILMESTYY 1. syyskuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään perjantaina 4. elokuuta. Tämän vuoden viimeinen numero ilmestyy 24.11.

ANALOGI

Julkaisija:

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat

Kustantaja:

Suomen Kirkko-Mediat Oy
Seitsemäs vuosikerta,
painosmäärä 5 200 kpl.

Päätoimittaja:

Kari M. Rantila
Puh. 040 550 6272

Graafikko:

Heikki O. Jokinen
Puh. 050 524 6007

ho.jokinen@kolumbus.fi

Toimitus:

Rautatienkatu 52 E,
13210 Hämeenlinna

Sähköposti:

analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen kirkkoherranvirasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Markku Toivanen (pj.),
kirkkoherra Markku Aroma,
kirkkoherra Petri Ratilainen (vpj.),
isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila,
Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes,
Eeva Manni, kanttori Leena Lomu ja
Johan Nyman

Tilauhinta 15 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 5 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 400 e, 1/2 sivua 300 e
1/4 sivua 160 e, 1/8 sivua 80 e,
1/16 sivua 40 e

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.

Tilinumero 800018-291602.

Painopaikka

Uusimaa Oy, Porvoo 2006.
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

PYHÄ KOLMINAISUUS HELLUNTAI 4.6.

Herra ilmestyi Abrahamille Mamren tammistossa. Abraham istui telttansa ovella päivän ollessa kuumimmillaan, ja kun hän kohotti katseensa, hän näki kolmen miehen lähestyvän. Hän sanoi: "Herrani, suothan minulle sen kunnian, ettet kulje palvelijasi ohi. Minä haen hiukan syötävää..." 1. Moos. 18:1-5

Puhummeko vaieten

Kirkollinen puhumisen kulttuuri ei aina ole sellaista, että siihen voisi muuttamatta soveltaa sanan- ja ilmaisuvapauden yleisiä, yhteiskunnallisessa keskustelussa muualla sovellettuja sääntöjä. Meitä sitovat kirkon sisäiset lojaalisuussäädökset, jotka rajaavat vapauttamme niin, että ymmärrämme puhumisen vapauden oikeassa mielessä ja osaamme vapaasta tahdostamme vaieta tietyistä asioista.

Vaikenemiseen tulee kuitenkin olla riittävät perusteet. Ilman hyvää syytä on sananvapaus muutoin uhattuna.

Viime aikoina on kirkollisessa keskustelussa ollut esillä joitakin sellaisia asioita, joiden syvempi pohtiminen olisi tarpeen. Viimevuotinen kysymys venäläisistä palveluksista Tampereella on vielä tuoreessa muistissa. Venäläisten maahanmuuttajien esiin nostamat asiat vaatisivat pohdintaa, jossa puolueettomalla historiantutkimuksella voisi olla tärkeä sija. Tutkimuksen keinoin olisi selvitettävä, mitä kirkkomme Venäjä-suhteissa todella tapahtui 1980- ja 1990-luvuilla.

Toinen ehkä häveliäisyydestäkin ohitettu ilmiö on papiston työssä jaksaminen ja siihen liittyvät vaikeat kysymykset.

Uupumus painaa monen kirkkomme papin elämää ja työntekoa. Kun kyse on perheellisestä miehestä, ongelmat ovat silloin perheen sisäisiä ja koskettavat lähipiiriä. Kun kyse on yksinäisistä papeista, suurena ongelmana on juuri yksinäisyys ja elämäkumppanin puuttuminen. Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi. Kun tämäkin horjuu, jaksaminen vaatii erityistä taitoa.

Kirkkomme yksi hyvin keskeinen hengellinen varanto on papeissamme.

Kirkkomme yksi hyvin keskeinen hengellinen varanto on papeissamme. Heidän mielenterveytensä hoidosta ja jaksamisestaan huolehtiminen jää usein häveliästä vaille keskustelua kirkossamme.

Papiston työuupumukseen puuttuminen tulisi aloittaa ripeästi. Me voimme vieläkin vaikuttaa seurakuntiemme työolosuhteisiin ja niiden parantamiseen. Usein pappiparka joutuu kamppailemaan oman taakkansa alla päivästä toiseen. Apua saadakseen papin voi kuitenkin olla vaikea kääntyä asioissaan seurakuntaan päin. Lähimpiä ystäviä ovat silloin mielenterveyden ammattilaiset, koska seurakunnissa ei riittävän laajasti ole opittu tunnistamaan niitä edellytyksiä, joilla ongelmaa voidaan korjata.

Oikeaksi sananvapaudeksi mielletään usein se, että tietyt asiat suljetaan soveliaan keskustelun ulkopuolelle. Kun sitten ongelmat pääsevät yllättämään ja päivänvaloon, niitä ei tulehtuneen tilanteen vuoksi ole enää mahdollista asiallisesti käsitellä.

Tähän vaikenemiseen tarvitaan muutosta. Hengellisyys on taitolaji, monessakin mielessä.

Kari M. Rantila

Ajassa liikkuu

Viime kuukausina on varsin aiheellisesti keskusteltu ikääntyvän väestön puutteellisesta hoidosta, hoitajien uupumisesta ja kuntien niukoista voimavaroista. Keskustelu on ollut tarpeen, mutta usein olen havainnut, että ikääntyvä kansalainen ei ole yksi meistä. Hän on joku muu. Hän on hoidon objekti – kohde.

Kuitenkin hän on ainutkertainen persoona, jolla on toiveita ja tunteita. Hän on subjekti, joka ajattelee, toimii ja toteuttaa elämänsä. Ei samalla tavalla kuin nuoremmat mutta omien edellytystensä rajoissa.

Ajattele itsesi hänen paikalleen. Hän tuntee saman, minkä sinäkin – enemmänkin, sillä hän on sinua kokeneempi.

Isä Markku Toivanen

Renkolaiset **Jouni** ja **Päivi Korhonen** ovat valinneet kodikseen vanhan myllymiljöön. Naapuriapu ja ystävät kuuluvat maalaiskylän elämän normaaleihin asioihin. Ortodoksisuuskin tulee luontevasti arkipäivään.

Korhosten perhettä Kaartjoen maisemissa. Samuli 14 v. on vanhin, kaksoiset Sonja ja Heljä ovat 7 v. Kuvasta puuttuvat Aleksi 12 v. ja Milja 10 v.

Kirkkomatkalla kiire katoaa

Renko on reilun kahdentuhannen ihmisen kunta Hämeenlinnan kupeessa. Jouni ja Päivi Korhonen ovat viiden lapsensa kanssa asuneet Etelä-Hämeessä nyt kymmenen vuotta Kajaanista muuttonsa jälkeen. Jouni toimii opistoupseerina panssariprikaatin esikunnassa Parolasassa, seurakunnassa hän on valtuustossa ja vetää miestenkerhoa. Päivi on metsäalan opettaja EVO:lla Lammilla. Seurakunnassa hän on mukana nuorisotyötoimikunnassa.

Jouni Korhonen kertoo, että muuttaminen Kaiuusta oli oikeastaan työn mukanaan tuoma mahdollisuus. Perheen pojat, **Samuel** ja **Aleks**i, olivat silloin jo syntyneet, tytär **Milja** syntyi heti Renkoon muuton jälkeen. Kaksostyöt **Heljä** ja **Sonja** ovatkin sitten jo paljasjalkaisia renkolaisia.

Maaseudun valinnat

Omakotitalossa maaseudulla joutuu tekemään aivan erilaisia valintoja kuin kaupungin kerrostalossa. Pienten lasten äitinä Päivi huokaakin, että kerrostalossa olisi ihanan paljon vapaa-aikaa! Silti mieli oli päästä maalle asumaan. Jounille maaseutu ja veden läheisyys merkitsivät paljon.

– Tämä on vehreä paikka joenrannassa. Päätök-

seemme vaikutti historian havina, sillä tämä on ollut vanhan Pyntiön myllyn paikka 1700-luvulta alkaen. Kiinnyimme heti, kun näimme tämän.

Päivillä on äidin näkökulma asiaan:

– Meillä oli lapsetkin niin pieniä silloin. Siksi me emme miettineet, missä on lähin koulu tai kuinka vaikeaa sinne on mennä. Nyt jos olisimme ostamassa, niin varmaan tuosta läheltä kaupunkia! Läheltä kaupun-
poja ja kouluja ja palveluja. Enää en olisi niin romantikko.

Jouni kuitenkin on realisti:

– Mutta ei tästä ole mitään hinkua poiskaan.

Kyläyhteisö tukee ja auttaa

Päivi sanoo sen, mikä Ren-

gossa on tärkeää:

– Täällä on tosi kiva kyläyhteisö ja mukavat naapurit, tämä on sellaista viireä maaseutua. Tässähän kylä on tiiviisti yhdessä, asutusta on koko ajan. Paljon on meidän ikäistämme väkeä, ja paljon on pieniä lapsia.

Lapsilla on paljon kavereita, siksi he maalla viihtyvätkin.

– Täällä toimii naapuriapu, jokainen auttaa vuorollaan toista. Nyt kun Jouni lähtee hakemaan lapsia partioreissulta, hän tuo kolmen perheen lapset samalla sieltä tänne. Näin se toimii. Kyydit hoidetaan kimpassa, kuljetetaan vuorotellen, Päivi kehuu naapureitaan.

Partioon kuuluvat melkein kaikki lapset. Vanhemmat ovat siinä paljon mukana.

– Yli puolet on tältä kulmalta! Jos lippukunnan jäsenmäärä on se 50–60, niin melkein kaikki ovat oi-

keasti toiminnassa mukana, Jouni toteaa.

Paljon sisäistä kasvamista

Yli kymmenen vuotta Rengossa ovat opettaneet paljon. Myös sisäiset näköalat ovat kokeneet muutoksia.

– Kuusi meidän perheestä on syntymäortodoksia, minä olen täällä Rengossa ollessamme liittynyt kirkkoon, Päivi muistelee. Nyt kirkon toiminnassa mukana oleminen kuuluu normaaliin elämänjuoksuun. Jouni toteaa, että iän lisääntyminen ja perheen kasvaminen saa miettimään uudella tapaa uskonnollisia asioita.

– Joskus niille vain tulee oikea aika. Silloin kirkon asioilla alkaa olla merkitystä.

Jouni on kokenut, että säännölliseen jumalanpalveluselämään tulee jano, siitäkin huolimatta, että tekosyitä palveluksista pois jäämiseen aina löytyy.

– Kiire yleensä loppuu siihen, kun saa lapset auttoon ja ollaan kirkkomatkalla. Kun sitten palaamme kotiin, ei kirkkomatkaan käytetty aika ollut oikeastaan mistään muusta pois.

Äidin kokemus vahvistaa tämän.

– Niin kai sitä ajattelee, että kun lapsia puolipakolla tuonne raahaa, että heihin jäisi jokin uskon siemen itämään. Todennäköisesti he joskus loittonevat kirkosta, mutta sitten on hyvä myöhemmin palata. Mutta ainakin nyt he näyttävät viihtyvän kirkossa.

Ipoponarina palveluksissa

Jouni pohtii leikkillisesti, että jumalanpalveluksissa hän toimii ”ipoponarina”, koska häntä ei ole vielä vihitty *ipodiakoniksi*.

– Kolme vuotta sitten, kun **metropoliitta Ambrosius** oli tulossa palvelukseen, isä **Markus** pyysi minua avustajaksi. Sitten ryhdyin isä **Mikaelin** johdolla opettelemaan ponomarin tehtäviä. Nyt voin rohkais-

ta muitakin kokeilemaan.

Perheen pojat Samuel ja Aleksis toimivat hekin mielellään ponomareina.

Palvelusten lisääntyminen Hämeenlinnan ympäristökunnissa on ollut hyvä asia. Tosin Rengossa niitä ei yleensä ole pidetty, koska paikkakunta on lähellä pääkirkkoa.

– Kun jäsenrekistereistä katselee, paljonko Rengossa on ortodokseja, niin eihän meitä paljon ole. Jos meidän perheemme menee edustamaan renkolaisia, niin varmaan suurin osa on silloin paikalla, Päivi nauhahtaa.

Ystäväpiirin eri tunnustuskunnat

Korhosten ystäviin kuuluu paljon muitakin kuin vain luterilaisia.

– Meillä on oikeastaan aika hauska tämä naapurusto, Päivi iloitsee. Tässä on monenlaisia uskovaisia,

on helluntailaisia, on vaapakirkollisia, luterilaisia ja sitten me ortodoksit. Meillä on aika ekumeeninen ystäväpiiri. Siihen ei ole vaikea asettua, koska siihen kuuluu muutenkin niin paljon tällaisia vähemmistöläisiä. Me sujuvasti suvaitsemme toisiamme!

Uskonasioistakin puhutaan ystävien kesken, mutta nimenomaan sellaisista asioista, jotka ovat yhteisiä. He eivät juuri käytä aikaa opillisten seikkojen pohtimiseen. Jounin mukaan kyse on enemmän mielenkiinnosta tapoihin ja uteliaisuutta ortodoksisuutta kohtaan.

– Paljon on muuttunut kolmessakymmenessä vuodessa. Kun itse kävin alastetta Lieksassa, muistan sen, että suhtautumisessa oli vielä jotakin skismaa, vaikka siellä olikin paljon enemmän ortodokseja kuin täällä. Ryssänkirkon henkeä

Sonja (vas.) ja Helja pääsevät ensi syksynä partioon Sudenpentuihin. Sonjalla on kädessään viimetalvinen lumiukon porkkananen. Lumipallo-kissa makoilee mielellään kotona Heljän hellässä sylissä.

oli vielä silloin ilmassa. Nyt en enää näe merkkiäkään sellaisesta.

Jumala luonnossa vai kaupungin kirkossa

Keskellä maaseutua Jouni ja Päivi ovat havahtuneet ajatukseen, onko Jumala enemmän läsnä luonnossa kuin kaupungin kirkossa. Päivi muistelee nuorempana selittäneensä, että Jumala on läsnä luonnossa eikä hän sen vuoksi tarvitse mitään kirkkoja tai seurakuntaa. Nyt nämä ajatukset ovat kumoutuneet, ja syykin on hänellä selvillä.

– Se olikin puolustelua sille, miksi en käy kirkossa. Eikö tämä ole aika tyyppillistä suomalaisille?

Jounin mielestä asiaa on vaikea varmasti sanoa.

– Varmasti Jumalan kädenjäljet näkee tuolla luonnossa liikkuaan, sillä selälaitet tulevat Jumalasta helposti mieleen. Kun sitten olemme kirkossa, korostuu seurakunnan yhteys enemmän, ja voin kokea olevani osa seurakuntaa. Luonnossa jossakin hiljaa istuessani näen taas Jumalan käden töitä. Se tulee esille eri asioissa ja eri tavalla, kun olemme kirkossa tai jossakin luonnossa.

Ortodoksisuus vapauttaa

Päivi on pohtinut paljon ortodoksisen uskon sisältöä. Myös ystäviensä kanssa hän on asiaa miettinyt.

– Olemme joskus naisporukalle miettineet tätä. Viimeksi pohtiessamme tulimme siihen lopputulokseen, että kyse on jostakin aivan tietystä olemisen vapaudesta. Sinulla on tila olla oma itsesi. Muistan seissemiin joskus alkuaikoina kirkossa paastonajan keskiviikon palveluksessa. Siellä oli aika hiljaista, ja takaani kuului seinäkellon nakutus. Kun kello tikitti ja seisoin kädet alhaalla, niin siinä minulla oli tunne, että olen oikeasti ihan läsnä vain omana itsenäni. Ehkä se on juuri sellaista ortodoksisista vapautta, vapautta tietyllä tavalla. ■

Kirkko tuo näkymättömän näkyviin

Vietämme pian helluntaita. Helluntai on tärkeä käännekohta, sillä siitä alkaa kirkon elämä maailmassa Pyhän Hengen voimassa.

Pyhän Hengen vuodattaminen teki pelkurimaisista ja itseensä kätertyneistä opetuslapsista Kristuksen kirkon. Helluntaina opetuslapsista tuli Kristuksen seuraajia, jotka kutsumukselleen uskollisina todistivat kristillisen rakkauten maailmanlaajuisista arvoista.

Paikallinen yhteisö kasvoi maailmanlaajuisiksi liikkeiksi aikana, jolloin ensimmäisistä apostoleista, Johannesta lukuun ottamatta, jokainen kärsii marttyyrikuoleman vakaumuksensa tähden. Kirkon hengellinen tehtävä on siitä lähtien ollut näkymättömän maailman tuominen näkyväksi, pelastuksen sanoman välittäminen. Tämä tehtävä on sama tänään kuin kaksi vuosituhatta sitten.

Mysteeri

Pyhän Kolminaisuuden mysteeri tulee näkyväksi kirkon todellisuudessa erityisesti kristittyjen keskinäisessä rakkaudessa, myötäelämisessä ja omastaan jakamisessa. Sen voima on juuri siinä, että se ei ole teoriaa vaan sitoutumista yhteisöllisyyteen, oman itsemme löytämistä yhteisön sisällä ja itseämme suuremman palveluksessa.

Yhteisön sisäpuolella näemme myös, miten ihmisen vapaus ja kasvu voivat parhaiten toteutua siellä, missä tunnusmerkkinä ei ole se, mitä hän omistaa tai päällensä pukee vaan miten hän voi ylittää omat rajoituksensa rakkaudessa toinen toistaan kohtaan. Omastaan jakaminen, rakkaus ja kunnioitus eivät ole, kuten monet muut luonnonvarat, vähitellen loppuun kuluvia. Ne kasvavat niitä käytettäessä.

Hengellinen elämä syntyy ja kasvaa yhteisössä, kir-

kon keskellä. Kuten ensimmäinen seurakunta helluntain jälkeen Apostolien teoissa (2:46), meidän tulisi joka päivä kokoontua temppeliin, ja kodeissa murtaa leipää ja aterioita riemullisin ja vilpittömin mielin.

Helluntai antaa esimerkin

Helluntain ajan seurakunnan esimerkkiä noudattaen jokainen meistä on kutsuttu toinen toistamme palvelemaan ja siten rakentamaan Kristuksen kirkkoa. Kristittyinä meidän ei pidä paeta oman kulttuurimme ahdistusten ja ristiriitosten keskeltä. Päinvastoin, tehtävämme on sitoutua palvelemiseen ja solidaarisuuteen persoonallisella tavalla. Siitä ovat kaukana tulosajattelu tai ihmisen esineellistämisen välikappaleeksi tai numeroksi tilastoon. Tässä kirkon diakonia, silloin kun se kulkee toisen ihmisen rinnalla, käsi kädessä, ilmentää Pyhän Hengen persoonallista toimintaa.

Jaatko lahjosi?

Kysymys jakamisesta on tämän päivän kirkon vaikeimpia hengellisiä haasteita. Mitä me – sinä ja minä – teemme, kun liturgian jälkeen suljemme kirkon oven takanamme?

Kun lähemme kirkosta, sen tutuista ja turvallisista puitteista, ulos ihmisten keskelle, tietoisuus ja kokemus Kristuksen lahjasta antakoon meille rohkeutta palvelutehtävämme toteuttamiseen. Kristuksen kirkon elävinä jäseninä olemme myös toivon merkinä maailmassa.

Toivotan seurakuntiemme väelle voimia ja siunausta alkavaan kesäkauteen.

Metropoliitta Ambrosius

MIELIPIDE

Ulkomaansuhteet on joukkuepeli eikä sudoku

Kari M. Ranttilä toivoi edellisen Analogin pääkirjoituksessa (2/2006), että ortodoksinen kirkko perustaisi asiantuntijaelimen kirkon kansainvälisiä suhteita varten.

Olen Ranttilän kanssa samaa mieltä siitä, että kirkkomme kansainväliset suhteet ovat meidän kaikkien yhteisiä asioita. En kuitenkaan kannata uuden elimen perustamista. Emmeköhän me ole kaikki kirkon johtoa myöten samaa mieltä siitä, että kirkko on jo ihan täynnä byrokraattisia neuvostoja ja komiteoita.

Neljä vuotta Ortaidin projektipäällikkönä on saanut minut yhä vakuuttuneemmaksi siitä, että

kansainväliset suhteet eivät ole sudokua vaan joukkuepeliä. Ortaid edustaa maailmalla Suomen ortodoksisista kirkkoa ja hyötyy sen erinomaisesta maineesta. Ulkomailla saa kuulla edelleen tuon tuosta kehuja **arkkipiispa Paavalin** ja **Tito Collianderin** kautta tunnetusta dynaamisesta Suomen kirkosta. Paavalin ja Titon luomaa brändiä ei kannata tärvellä.

EU-kirkkomme ulkosuhteet ovat ennen kaikkea tiedon analysointia, dokumentointia ja hallintaa. Tätä varten tarvitaan paljon osaajia. Voisiko valtion rahoituksella toimivan kirkollishallituksen kanslian muuttaa ortodoksisen kirkon kansainvälisten suhteiden tietotoimistoksi ja palvelutaloksi? Se olisi paikka, josta piispat, seurakunnat, kirkkomme jäsenet ja kaikki muutkin saisivat tietoa, taustoja ja yhteyksiä ortodoksiin hiippakuntiin, seurakuntiin, luostareihin ja järjestöihin kaikkialle maailmassa.

Jyrki Härkönen
Ortaidin projektipäällikkö

ANALOGI julkaisee kolmen sivun tietopaketin ajankohtaisista ekumeenisista kysymyksistä. Maisteri **Outi Vasko** selvittelee ensin ortodoksien mukanaoloa kansainvälisessä ekumeniassa, seuraavalla aukeamalla piispa **Jonas Jonson** käsittelee aihetta maailmassa tapahtuvien muutosten kannalta. Outi Vasko on kirkkomme uusi edustaja Kirkkojen maailmanneuvoston keskuskomiteassa.

Ortodoksit ja Kirkkojen maailmanneuvosto

Kiinnostus kirkkojen ja kristittyjen yhteyteen ja ykseyteen sai uuden sykäyksen 1900-luvun alkupuolella, kun protestanttien keskuudessa syntyi halu etsiä yhdessä vastauksia ajankohtaisiin ongelmiin sekä opillisen että sosiaalisen yhteistyön kautta. Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) perustaminen sai alkunsa protestanttien keskuudesta, mutta merkittävän sykäyksen sille antoi ekumeeninen patriarkaatti, joka vuonna 1920 kehotti kirjeessään kristittyjä etsimään keskinäistä lähentymistä ja kirkkojen liittoa.

Kirkkojen maailmanneuvoston perustamisesta päätettiin kirkkojen johtajien kesken jo vuonna 1937, mutta toisen maailmansodan seurauksena varsinkin perustaminen tapahtui vasta vuonna 1948. Maailmanneuvostoon liittyi aluksi paljon protestanttisia kirkkoja, mutta jo 1960-luvulla mukaan tulivat useat ortodoksiset kirkot. Tällä hetkellä KMN:n jäseniä ovat kaikki muut ortodoksiset kirkot, paitsi siitä vuonna 1997 eronneet Bulgarian ja Georgian kirkot.

Ortodoksit mukana

Ortodoksien kirkon osallistuminen ekumeniaan nousee sen omasta kirkkokäsityksestä. Ortodokseille ortodoksisuus on identtinen kristinuskon kanssa, ja oman elämänsä kautta kirkko katsoo edustavansa alkuperäistä apostolista uskoa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita itsekeskeisyyteen käpertymistä, vaan ulospäin suuntautumista ja vastuuta pyrki-

Outi Vasko. Kuva: Ari Sirviö / Aamun Koitto

myksestä Kristuksen kirkon ykseyteen. Ekumeniassa ortodoksinen kirkko pyrkii vastamaan uuteen historialliseen tilanteeseen oman kokemuksensa ja apostolisen perinnön kautta.

KMN on merkinnyt ortodokseille ainutlaatuisia foorumeja ja yhteistyön mahdollisuutta kohti kirkkojen ykseyttä. Apostoliselle perinnölle uskollisuus on luonut mahdollisuuden osallistua aktiivisesti ekumeniaan niistä vaikeuksista huolimatta, joita sen kautta on kohdattu ja edelleen kohdataan.

Maailmanneuvoston historiassa ortodoksien ja protestanttien suhteiden harmonia on vaihdellut. Kokonaisuudessaan tilannetta voi kuvailla innoituksen ja epämuikavuuden yhdistelmäksi, jota on sävyttänyt rohkeus ja kriittisyys. Kun asiaa tarkastelee vaikeamalta kannalta, on todettava,

että keskeiseksi ongelmaksi ovat muodostuneet eroavuuDET perustavassa itseymmärryksessä ja sen suhteessa yhteen Kristuksen kirkkoon. Kuitenkin molempipuolinen kiinnostus suhteiden syventämiseen on säilynyt. Pyrkimyksenä on ollut luoda todellisen kohtaamisen mahdollisuuksia, jotka ovat kantaneet hedelmää uskoon ja elämään tutustumisen, tuntemisen ja luottamuksen kautta.

Ongelmia osallistumisessa

Ortodoksien osallisuus Kirkkojen maailmanneuvostossa on usein nähty ongelmalliseksi sekä protestanttien, ortodoksien että KMN:n näkökulmasta. Protestanttien näkökulmasta ortodoksien ongelmallisuus ekumeniassa korostuu juuri kirkkokäsityksen yhtäaikaisen holistisuuden (kokonaisvaltaisuuden) ja ahtauden kautta, mikä hidastaa ja hankaloittaa ekumeniassa etenemistä.

Ortodoksien ekumeniaan osallistumisen motiivi nousee omasta kirkkokäsityksestä ja teologiasta, mutta kirkkojen omat sisäiset ja yhteiskunnalliset tilanteet ovat luoneet kielteisyyttä ekumeniaan kohtaan ja maailmanneuvoston toiminnasta jättäytymistä. Myös jotkin historialliset erimielisyydet läntisen kristillisyyden kanssa ovat luoneet epäilyksiä ja pelkoja ortodoksien keskuuteen. Kirkkojen maailmanneuvoston toiminnassa on ortodokseja vaivannut sen voimakas protestanttinen eetos sekä keskitymisen sosiaalisiin ja eettisiin kysymyksiin opillisten kysymysten sijaan.

Maailmanneuvostossa kirkkojen ja tunnustuskuntien paljous sekä keskusteluun osallistuvien teologisten ja kirkkokäsitysten moninaisuus on asettanut vaativan haasteen

keskustelun ja toiminnan hallinnalle. KMN:n näkökulmasta ortodoksien osallistuminen on välillä ollut passiivista ja sitoutumatonta, kun taas useat protestanttiset kirkot ovat olleet vauhdilla viemässä yhteistä toimintaa eteenpäin.

Ratkaisuja etsitään

Aika ajoin esille nousseet ongelmat johtivat Kirkkojen maailmanneuvoston muodostamaan erityiskomission Hararen yleiskokouksessa 1998. Komission tehtäväksi asetettiin niiden kysymysten laaja tutkiminen ja analysoiminen, jotka liittyvät ortodoksien osallistumiseen maailmanneuvostoon. Huomion arvoista on se, että monet esille tulleista huolistista ja vaikeuksista koskettavat ortodoksien kirkon lisäksi läheisesti muita kirkkoja.

Erityiskomission työskentelyssä tuli toistuvasti esiin se, miten kirkkokäsityksen lähtökohdat vaikuttavat keskusteluihin jäsenyydestä, päätöksenteosta, yhteisestä rukouksesta ja sosiaalieettisistä kysymyksistä. Komission yhtenä ehdotuksena olikin, että kirkkokäsitykseen liittyvien kysymysten selvittelyä jatketaan opin ja kirkkojärjestyksen eli *Faith and Order*-komissiolla.

Maailmanneuvosto on viime vuosina etsinyt myös omaa rooliaan ja merkitystään kirkkoille. Tämän vuoden alkupuolella Brasilian Porto Alegressa pidetyssä 9. yleiskokouksessa oli nähtävissä organisaation merkityksen muutos, sillä ekumeeninen tietoisuus ja sitoutuneisuus ovat juurtuneet hyvin kirkkojen keskuuteen. Ortodoksit olivat kattavasti mukana kokouksessa, jossa tulevaisuuden ohjaavaksi periaatteeksi vahvistettiin voimakkaampi keskittyminen näkyvän ykseyden kutsuun sekä selkeän teologisen perustan määrittäminen Maailmanneuvoston eri ohjelmille.

Porto Alegren yleiskokousta on kuvattu välivaiheeksi, mutta sen voi ymmärtää myös myönteisenä, tasaantumisen vaiheena. Ekumenian pelisääntöjä on jälleen tarkistettu yhdessä, jotta prosessia voidaan jatkaa eteenpäin.

OUTI VASKO

Globaali ekumenia etsii uusia väyliä

Kirkkojen maailmanneuvosto piti tämän vuoden helmikuussa yhdeksännen yleiskokouksensa Porto Alegressa Brasiliassa. Kokouksen herättämiä ajatuksia pohti Ruotsin luterilaisen kirkon eläkkeellä oleva piispa **Jonas Jonson** huhtikuun alussa Suomen ekumeenisen neuvoston kevätkokouksessa Espoossa. Analogi julkaisee lyhennelmän hänen puheestaan.

Piispa Jonson arvioi ekumenian tulevaisuutta Suomen ekumeenisen neuvoston kevätkokouksessa huhtikuussa. Kuva: SEN

Kirkkojen maailmanneuvosto on pitänyt yhdeksännen yleiskokouksensa. Neuvosto on Rooman kirkon ykseysneuvoston rinnalla ekumeenisen liikkeen merkittävin toimija.

Kirkkojen maailmanneuvoston nykyiset talousvaikeudet, organisaatiomuutokset, heikko johtajuus ja tiedotusvälineiden vähentynyt kiinnostus saavat monet liioitellen ja uupuneina puhumaan ekumeenian kriisistä, umpikujasta tai jopa ekumenian kuolemasta. Mutta nämä ovat vain oireita jostakin paljon vakavammasta, nimittäin jäsenkirkkojen kyvyttömyydestä muotoilla kantava ekumeeninen näkemys 2000-luvun postmodernissa, maapalloistuvassa maailmassa. Ongelmana ovat isot jäsenkirkot, joita työllistävät yhä enemmän niiden omat tulevaisuudenky-

symykset. Ne ovat yhä itse-riittäisempiä eettisessä ja pastoraalisessa asenteessaan muihin kirkkoihin nähden, ja niillä on myös yhä tunnustuksellisemmin korostunut suhde toisiin kirkkoihin. Kansainvälisen ekumenian sääntöjä on viime vuosikymmeninä perusteellisesti muutettu, mutta ekumeeniset järjestöt ovat suurelta osin jääneet elämään ajatellen ja työskennellen 1900-luvun tapaan.

Kristikunnan painopiste siirtynyt

Kristikunnan painopiste on siirtynyt Euroopasta ja Pohjois-Amerikasta Afrikkaan, Aasiaan ja Latinalaiseen Amerikkaan. Maailman kristittyjen enemmistö, tarkemmin sanottuna noin 59 prosenttia, elää nyt eteläisellä pallonpuoliskolla. Eniten väestö kasvaa Afrikassa, Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Se johtuu

myös kirkkojen kasvusta, kun ihmiset vaihtavat uskontoaan tai – kuten Kiinassa – etsivät uskoa maallistuneessa yhteiskunnassa. Silloin kiinnostuksen kohteena on useimmiten kristinusko. Eurooppa on maailman mantereista ainoa, jolla kristittyjen määrä vähenee. Se johtuu väestön ikääntymisestä ja meneillään olevasta kansallisten kirkkojen heikkenemisestä.

Ekumeeninen liike syntyi Pohjois-Atlantin alueella. Sen tulevaisuuden määrittelevät Etelä-Atlantin, Intian Valtameren ja Tyynenmeren alueiden maat, emme me. Geneven ja Rooman sijainti muistuttaa nykyisellään entisaikojen kirkonkylä maaseudulla, kun taas maailman metropolit nousevat jonnekin muualle.

Kristinuskon muoto muuttuu

Kristinusko on muuttamas-

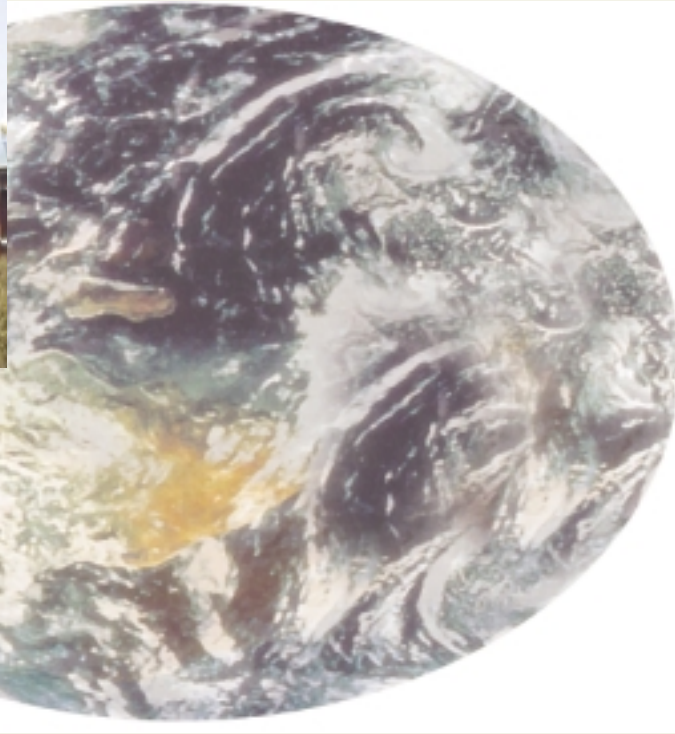
sa muotoaan. Perinteiset kirkot kasvavat samassa tahdissa kansakunnissa tapahtuvan kehityksen kanssa, mutta todellinen liikehdintä on käynnissä erilaisissa helluntaikirkkoissa, evankelisissa liikkeissä ja afrikkalaisissa itsenäisissä kirkkoissa, joiden juuret eivät ole länsimaisessa lähetystyössä. Helluntailiike syntyi tasan sata vuotta sitten. Nykyisin sen kanssa on kosketuksissa ehkä neljäsosa kristikunnasta. Helluntaikirkot kasvavat eniten Latinalaisessa Amerikassa. Pelkästään Rio de Janeirosa perustetaan neljäkymmentä uutta seurakuntaa viikossa! Ne liikkeet, joita kutsumme vanhoillisiksi evankelisiksi liikkeiksi, menestyvät ehkä parhaiten Itä-Aasiassa. Useimmille Etelä-Korean ja Kiinan ilmiömäisesti kasvavista kirkkoista on tunnusomaista voimakas herätyskristillisuus, usein fundamentalistinen suhtautuminen Raamattuun. Länsi-Afrikan itsenäiset kirkot kasvavat nopeammin kuin kaikki muut Saharan eteläpuoliset kirkot. Ne ovat leviittäytyneet pääasiassa Etelä- ja Länsi-Afrikkaan. Joil-

Maapalloistuminen on tosiasia kaikilla alueilla. Uskonnoilla on uusi merkitys sekä hyvässä että pahassa.

lakin niistä on enemmän jäseniä kuin pohjoismaisilla kansankirkoilla.

Uusien liikkeiden kasvu vaikuttaa perinteisiin kirkkoihin. Esimerkiksi Brasilian katolisessa tai luterilaisessa kirkossa on voimakkaan karismaattisia piirteitä tai siellä korostetaan parantamista. Konservatiivisuus on kristikunnan pääsuuntaus. Mutta meidän on pantava merkille, että köyhissä maissa sekä helluntailiike että evankeliset liik-

keet, joiden juuret ovat Yhdysvalloissa, lakkaavat asemansa vakiinnutettuaan ja suuriksi kasvettuaan olemasta riippuvaisia Amerikasta ja muotoilevat yhteiskuntavastuunsa uudella tavalla. Ne puhuvat ja toimivat yhä enemmän ekumeenisen liikkeen tavoin, mikä luo uusia edellytyksiä vuoropuhelulle ja vuorovaikutukselle.

Maapalloistumisen tiedostaminen

Kolmas muutos on se, jota kutsumme maapalloistumiseksi eli globalisaatioksi. Kirkkojen maailmanneuvoston New Delhin yleiskokous 1961 antoi kirkkoille globaalin tietoisuuden. Upsalan yleiskokous 1968 antoi kirkkoille globaalin oman tunnon. Vancouverin yleiskokous 1983 antoi kirkkoille globaalin hengellisyuden (spiritualiteetin). Mutta noihin aikoihin alkoi terävöityä myös markkinoiden, joukkotiedotusvälineiden ja kulttuurin maapalloistumisen arvostelu. Näimme, kuinka köyhyyskuilut syvenivät; kuinka länsimaa kolonisoivat yhdysvaltalaisen CNN- uutistoimiston kaltaisten medioiden avulla ihmisten mielen ja määrittivät heidän kuvansa todellisuudesta ja kuinka vähemmistö-kulttuurit uhkasivat hävitä.

Jännitys protestiliike-ekumenian ja kirkkoinstituutiota uudistavan ekumenian välillä lisääntyi. Mutta kirkkojen ymmärrys globalisaatiota ja sen eri ulottuvuuksia kohtaan on tärkeää ekumeenisen liikkeen tulevaisuuden kannalta.

Uskonnoilla uusi tehtävä

Uskonnoilla on uusi rooli maailmassa. Kuin reaktiona globalisaatioon kaikkien maailman suurten uskon-yhteisöjen itsetietoisuus lisääntyy. Maailmanuskonnot kuljettavat mukanaan kansojen historiaa ja kulttuurista identiteettiä ja lähtevät nyt liikkeelle puolustukseen perinteisiä ja kansallisia arvoja. Valtiot ja poliittiset järjestöt eivät kykene käsittelemään sellaisia elämän ja kuoleman kysymyksiä kuin ilmastonmuutos, köyhyys ja pandemiat. Juuri siksi, että ne ovat elämän ja kuoleman kysymyksiä, ne ovat myös hengellisiä kysymyksiä.

Kuin vastauksena valtioiden lyhytnäköisyydelle ja voimattomuudelle uskontojen voima kasvaa. Kun yk-

silönvapaus, uudet viestintämuodot, suurkulutus, maallistuminen ja hengellisten kokemusten sekoittuminen leviävät, uskonnot kokoontuvat yhteen puolustamaan etujaan. Tilanne on monimutkainen ja moniselitteinen. Kirkkojen käsitys omasta itsestään ja kyky rakentaa luottamuksen ja kunnioituksen siltoja tulee yhä tärkeämmäksi. Mutta kaikkien muiden uskon-yhteisöjen tapaan myös kirkot joutuvat kiusaukseen käyttä valtaa sanoin ja teoin. Maailman ja rauhan vuoksi kirkkojen on nyt otettava askel vuoropuhelusta kohti keskinäistä tukemista ja aktiivista yhteistyötä.

Muutos länsimaalaisten ajattelussa

Yhä useammat ihmiset länsimaissa ja muissa kulttuureissa omaksuvat yhä enenevässä määrin käsityksiä ja arvostuksia, joita on tapana kutsua *postmoderniksi* ja *transmoderneiksi*. Nykyaikainen ekumeeninen liike on, kuten ilmaus kuuluu, modernismin lapsi. Se kuuluu sodanjälkeiseen

aikaan, mutta perustuu käsityksiin ja järjestärakenteisiin, jotka ovat kehittyneet länsimaissa 1700-luvulla ja sen jälkeen ja joista 1900-luvulla tuli Yhdistyneiden kansakuntien (YK:n) ja muiden kansainvälisten järjestöjen normi. Ekumenian teologia, usko edistykseen ja maailmankuva ovat peräisin 1900-luvun Länsi-Euroopasta. Nyt aika on ajanut ekumeenisen liikkeen ohi, ja sen on muotoiltava uusi visio ja uudet rakenteet, jotka kuuluvat 2000-luvulle. Se ei ole mikään helppo tehtävä, kun muistamme, että monet jäsenkirkot ovat edelleen esi-moderneja sekä institutionaalisesti että teologisesti. Vaikka ekumeeninen liike on aut-

Maailmanuskonnot kuljettavat mukanaan kansojen historiaa ja kulttuurista identiteettiä ja lähtevät nyt liikkeelle puolustukseen perinteisiä ja kansallisia arvoja.

tanut kirkkoja siirtymään nykyaikaan ja on siksi 1900-luvun kirkkohistorian tärkein saavutus, on edessämme vaikea tie.

Reunoilta keskelle

Reuna-alueista on tullut keskusalue. Kristikunta on saanut uudet kasvot. Maapalloistuminen on tosiasia kaikilla alueilla. Uskonnoilla on uusi merkitys sekä hyvässä että pahassa. Modernismi on menossa pois muodista. Se riittää kertomaan meille, että kansainvälisen ekumenian – sellaisena kuin olemme sen tähän asti tunteneet – parhaat päivät ovat ohi ja sen on muututtava, jotta se ei raukeaisi tyhjiin.

Alkuperäinen suomennos:
Mirja Sevón

Betesdan lammikolla

Kristus nousi kuolleista!

Päivän evankeliumijaksossa kerrotaan Jerusalemissa sijainneesta vesialtaasta, jota heprean kielellä kutsuttiin Betesdaksi. Sitä reunusti viisi pylväshallia, ja altaan vettä pidettiin ihmeitä tekevänä eli parantavana. Tämän vuoksi, että aika ajoin enkeli laskeutui altaaseen ja kuohutti veden. Joka ensimmäisenä astui kuohuvaan veteen, parani mistä taudista tahansa. Sen vuoksi pylväskäytävillä lepäili mitä erilaisimpia sairauksia potevia, jotka odottivat hetkeä, jona enkeli laskeutuisi veteen ja saisi sen kuohumaan.

Sairaiden joukossa oli, kuten evankeliumi kertoo, halvaantunut mies, joka odotti parantumista. Hän oli ollut liikuntakyvytön jo peräti kolmekymmentäkahdeksan vuotta, eikä hänellä ollut ketään, joka olisi auttanut häntä veteen, kun vesi kuohahti. Mutta halvattu sai lohdutuksen. Hänelle, jolla ei ollut auttajaa, Jumalan Poika tuli ja tarjosi apuaan. Kristus paransi hänet sanoen: "Nouse, ota vuoteesi ja kävele."

Miksi luemme nyt pääsiäiskaudella tässä sunnun-

tailiturgiassa tämän evankeliumijakson? Teemme sen kahdesta syystä. Ensiksikin pääsiäinen oli alkuaan suuri kastejuhla, ja sekä ennen kastetta että myös kasteen jälkeen kastetuille annettiin uskonnollista opetusta. Eräs tapa opettaa oli Johannesen evankeliumin lukeminen ja sen selittäminen. Sillä kastetut saatiin tietoisiksi kasteen syvällisestä merkityksestä heille.

Kuva kasteastiasta

Päivän evankeliumissa mainitun Betesdan lammikon voidaan tulkita kuvaavan kasteastiaa. Viisi pylväshallia kuvaa maailman viittä maanosaa, joille viedään sanomaa ylösnousseesta Vapahtajasta, että ihmiset kasteen kautta tulisivat Jumalan lapsiksi. Betesdan pylväskäytävillä lepäsi sairaita, jotka hakivat parannusta vedestä, ja viiden maanosan ihmiset hakeutuvat kasteelle parantuakseen synneistään. Betesdan altaalla enkeli kuohutti veden, mutta kasteastian äärellä enkelin palvelusta suorittaa pappi ja pyhittää veden kasteen mysteeriota varten. Betesdan altaan veteen sen kuohahtami-

KS Joensuun piispa Arsenin SAARNA

halvaantuneen sunnuntaina Hämeenlinnassa (Joh. 5:1-15)

sen jälkeen ensin ehtinyt parani sairauksistaan, mutta kasteveteen kolme kertaa upotettu tulee Jumalan lapsiksi ja parantuu synneistään.

Näin tämä pääsiäiskaudella luettu halvaantuneen parantumisen kertova evankeliumijakso viittaa kasteeseen ja siihen, että pääsiäinen on perinteisesti ollut opetettavien kastejuhla. Meille tämä kertomus muistuttaa omasta kasteestamme ja siitä suuresta armosta, jonka kasteessa olemme saaneet. Se muistuttaa myös siitä, että meidän tulee koko kasteen jälkeisen elämämme jatkaa kasteopin saamista. Olemme saaneet syntyä kaksi kertaa; ensimmäisen kerran lihallisesta äidistämme, ja olemme sen myötä myös kuolevaisia ajallisen mittapuun mukaan. Toisaalta kirkkoäiti on ottanut meidät vastaan, ja olemme saaneet kastealtaassa kuolla menneelle ja syntyä uudestaan kristittyinä Jumalan lapsina. Meidän tulee muistaa uudestisyntymisemme kasteessa, ei ainoastaan tänään vaan jatkuvasti. Tämä sen tähden, ettemme lankeaisi syntiin. Tästähän Herra varoitti parantamaansa halvattua sanoen: "Älä enää syntiä tee." Myös apostoli Johannes opettaa ensimmäisessä lähetykskirjeessään, ettei "yksikään Jumalasta syntynyt tee syntiä; vaan Jumalasta syntynyt pitää itsensä vaarin."

Mirhallavoitelun mysteerio

Halvatusta kertova evankeliumijakso luettiin tänään toisaalta siksi, että Betesdan altaassa tapahtui myös Pyhän Hengen kaste. Voimme nähdä siinä mirhallavoitelun mysteerion, koska siinä saamme Pyhän Hengen. Pääsiäisen jälkeinen aika on matka kohti helluntaita,

kohti Pyhän Hengen kastetta. Aivan kuten Betesdan pylväshallissa lepäävät sairast odottivat enkelin laskeutuvan altaaseen, samoin me odotamme pääsiäisen jälkeen helluntaita ja Pyhän Hengen vuodattamista. Ja kirkko valmistaa meitä jumalanpalvelusten kautta ottamaan asiaan kuuluvalla tavalla vastaan tämän suuren juhlan. "Ottakaa vastaan Pyhä Henki," sanoi ylösnoussut Herra opetuslapsilleen. Me olemme saaneet ottaa Pyhän Hengen vastaan mirhavoitelussa, mutta myös kadottaneet sen armon langetessamme synteihin. Pyhä Henki kuvataan Raamatussa tulisina kielinä ja kyyhkysenä, koska kyyhkystä pidetään puhtauden vertauskuvana. Epäpuhtaassa sydämessä ei Pyhä Henki asu. Mutta taistelemalla sydämen puhdistamiseksi himoista voimme saada Pyhän Hengen uudestaan luoksemme tässäkin pyhässä liturgiassa.

Aivan kuten halvaantunut odotti altaan äärellä enkelin laskeutuvan taivaasta, niin mekin nyt yhdessä odotamme Pyhän Hengen laskeutuvan alttaripöydälle kannettavien ja pyhitettävien lahjojen ja meidän päällemme. Emme siis rukoile Pyhää Henkeä vain pyhitettyihin lahjoihin vaan myös meille itsellemme. Tämän toteutumisesta iloitaan ja sitä julistetaan ehtoollisen nauttimisen jälkeen veisaten: "Me näimme totisen valkeuden, otimme vastaan taivaallisen Hengen..."

Pyhän liturgiapalveluksen jälkeen, kun olemme osallistuneet pyhästä ehtoollisesta, olemme Pyhän Hengen kantajia ja hengellisesti parantuneita ja voimme evankeliumikertomuksen halvattun tavoin ottaa vuoteemme ja kävellä.

AAMEN

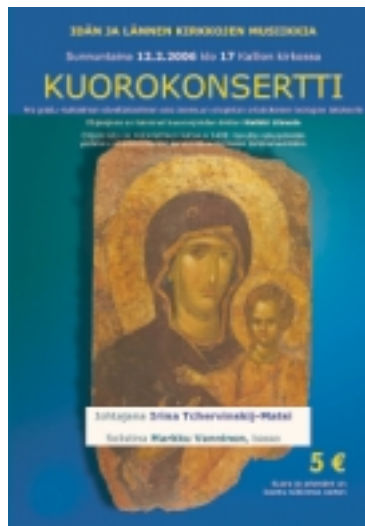
Timo Ruottinen
Kirjoittaja on
tamperelainen
musiikkituottaja

Aurinkoista Pioneerityötä Ortodoksikulttuurin Taimitarhassa

Toukokuun alussa kesä tuli aivan yht'äkkiä pitkän talven jälkeen. Alkuvuosi oli monella tavoin antoisa ja paitsi armorikas myös projektirikas, jos nyt tämmöistä tyyppistä ortodoksisvetisismiä käytän huolimatta kuorotoverini **Heikki Enqvistin** (tenori) vastaväitteistä. Tärkein asia ensin: minusta tuli maaliskuun lopussa isoisa. Olen siis nyt **pikku-Jimin** vaari. Tampereen kuorokin on osoittautunut hedelmälliseksi. Peräti neljä kuorolaista on saanut hiljan perheenisäystä. Tosin näitä pieniä laulajanalkuja on vain kaksi. Kummankin vanhemmat näet laulavat, joko sopraanoa tai bassoa. Lukija saa päätellä kumpaa stemmaa kukin.

HELMIKUUSSA OLI Kallion kirkossa Helsingissä mielenkiintoinen kuorokonsertti. **Irina Tchernvinskij-Matsi** johti idän ja lännen kirkkojen musiikkia *pro gradu* -tutkielmansa säveltaiteellisena osana. Konsertin ohjelmisto oli historiallinen katsaus 1400-luvulta nykypäivään. Tarkoituksena oli vertailla kunkin aikakauden ortodoksista liturgista musiikkia vastaavan ajan läntiseen kirkkomusiikkiin. Tämä *gradu* on ensimmäinen laatuaan ja siinä mielessä uraa uurtava suoritus. Opinnäytetyön tasovaatimuksiin nähden taiteellisesti vaativa konsertti onnistui mielestäni erittäin hyvin. Irina sai tilapäiseen kuoroonsa hyvät laulajat ja **Dietrich Buxtehuden** kantaattia varten pienen kamariyhtyeen. Kokelas saavuttikin suorituksestaan hyvät pisteet. Vaik-

Tyylinäyte konserttiohjelman kannesta.

kei ohjelma ollutkaan kaikkein vaikein mahdollinen tutkielman teemaa ajatellen, se oli silti haastavan monipuolinen, mutta samalla myös esityskoneiston kokoa ajatellen taitavan realistisesti laadittu.

Tapasin hiukan myöhemmin sattumoisin Lielahden Alkossa opinnäytetyön ohjaajan, kuoronjohdon lehtori **Heikki Liimolan**. Hän oli hankkimassa Tampereen Oopperan tekniikan pojille vastalahjaa tuoreen oopperaproduktion joistakin erityisratkaisuksista. Minulla taas oli päässyt *retsina* loppumaan. Tapaamisesta kehkeytyi mielenkiintoinen kulttuuri- ja koulutuspoliittinen keskustelu. *Kirkko soikoon* -festivaalilla johduin sitten puheisiin kuorokapellimestari **Eric-Olof Söderströmin** kanssa. Arvostelulautakunnan jäsenenä myös hän oli vaikuttanut Irinan suorituksesta ja

harmitteli, että hyvä kuorokoonpano jää kertakäyttöiseksi. Irinan näyte ei ollut Sibelius-Akatemian tutkinto vaan Joensuu yliopiston ortodoksisen teologian laitokselta valmistuvan kanttorin rohkeaa pioneiritö, mistä reilut onnittelet.

ORTODOKSEILLE tyyppillistä on korostaa teologisia opintoja kirkkotaiteen koulutustavoitteissa. Väheksymättä liturgiikan ja dogmatiikan merkitystä tässäkin yhteydessä väitän kuitenkin, että meille ortodokseille on nykytilanteessa tärkeitä ennen kaikkea kaikenlaisen taiteellisen laajan yleissivistyksen lisääminen, yli uskontokuntien rajojen. Jos haluamme kohottaa oman kulttuurimme tasoa ja saavuttaa jonkinlaista yleispätevää vertailukelpoista kirkkotaidetta, on uskaltauduttava ulos omista suljetuista ympyröistä. Jos identiteettimme siitä jotenkin kärsii, voi kysyä, millainen on se viitekehys, joka ei kestä ympäröivää todellisuutta. Teologisointia meillä on kirkkotaideharrastusten piirissä ihan riittävästi. Sen sijaan yleisen taidehistorian tuntemus on aivan varmasti tärkeää myös ikonimaalarille. Sitä voi halutessaan opiskella eri yliopistoissa. Eikä laaja musiikillinen sivistys ja ympäröivän läntisen kulttuurin tuntemus voi olla kanttorillekaan haitaksi. Parhaassa tapauksessa se vain edistää oman äänen löytämistä ja syventää itsenäistä, traditioomme sidoksissa olevaa ilmaisua.

KIRJOITAN TÄTÄ upeana lauantapäivänä juuri talvikätköistä esiin kaivetulla pihaterassilla. Kissat ovat omilla teillään. Aamupäivällä ratkoimme porukalla Vatialan Ilkossa kahdenkin johtokunnan voimin tšekäläisen musiikkioppilaitoksen strategisia visioita entisen kuorolaisemme **Antti Saarelman** puheenjohtajalla. Antilla on asuntoremontti meneillään, joten konsulttoimme aamukahvilla myös tapetoinnin nikseistä. Jimin mummu **Vivi** on jo viikon ollut kaukaisessa luostarissa ikonimaalauksen mestarikurssilla. Odotan hänen soittoaan. Ihailen kuuma-ilmapalloja taivaalla, lauaintain toivotuissa soi **J. S. Bachin** *Air*, linnut laulavat, aurinko paistaa... ■

Teksti ja kuva
Mikko Junes

Nyt nettiä hyödyntämään!

Kirkkokunnan sivusto koki keväällä nuorennusleikkauksen, jonka yhteydessä seurakuntien sivuille saatiin helppo ja yksinkertainen osoite. Esimerkiksi Turun seurakunnan sivut löytyvät nyt osoitteesta www.ort.fi/turku ja samalla periaatteella muutkin. Nettiä voisi hyödyntää nykyistä enemmän.

Keskustelu internetin käytöstä seurakunta-toiminnassa tyrehtyy yleensä siihen, kun joku murjaisee, ettei kaikilla ole nettiä – ei ainakaan mummoilla. Totta on, muttei kenties kovin kauan.

Kiinteään kuukausimaksuun perustuva laajakaistayhteys yleistyy suomalaiskodeissa huimaa vauhtia. Kaksi vuotta sitten sellainen oli joka viidennesä kotitaloudessa, nyt jo

tus, mutta se edellyttää lisää toimituksellisia resursseja.

Verkkopalvelujen kehittäminen ei vähennä kirkon pyhyttä tai palveluksiin osallistumista. Tie kirkon piiriin kulkee nykyisin internetin kautta, sillä niin tärkeä ensitiedon lähde siitä on tullut uusille ortodokseille. Netti alentaa kirkon kynnystä, jotta tuttu kehoitus "Tule ja katso!" voisi toteutua. ■

joka toisessa. Kaksi kolmasosaa kotitalouksista on kytetty internetiin.

Todellinen murros tapahtuu, kun nettiä aletaan selata TV:n kaukosäätimellä. Taulutelevisio-kotiteatterikauppa käy jo kuumana, ja viestintäpiireissä puhutaan täyttä päätä äänen, datan ja videon yhdistämisestä joka mökkiin vähintään kahdeksan megabitin yhteyksillä.

Joku ehkä arvelee, että olisin työntämässä jumalanpalveluksia nettiin, miksikäs ei? Tekniikasta se ei ainakaan ole kiinni. Ortodoksia palveluksia voi jo nyt kuunnella jenkeistä 24 tuntia vuorokaudessa internetin kautta, miksei sitten kotimaisia ja kuvan kanssa, vaikkapa vanhainkodin vuodeosastolla?

Hyvä tiedotus on avointa ja aktiivista

Internetin hyödyntämisen esteet eivät ole teknisiä, eivät "jakeluteknisiä" eivätkä varsinkaan taloudellisia. Alkuinvestointien jälkeen netissä julkaiseminen on käytännössä ilmaista, jos vain joku tekee työn eli kirjoittaa tekstin ja nappaa valokuvat.

Netin hyödyntäminen tiedotuksessa edellyttää lähinnä asennemuutosta eli että ollaan valmiita kertomaan muillekin mitä, missä ja milloin tapahtuu, kuka järjestää ja miten tapahtumaan voi osallistua. Jos teksti vastaa vielä kysymykseen "miksi?", niin sehän täyttää jo uutisen kriteerit.

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat tiedottavat jumalanpalveluksistaan ja tapahtumistaan Analogin lisäksi seurakuntien nettisivuilla. Hämeenlinnassa palvelustiedot on julkaistu myös paikallisen sanomalehden seurakuntapalstalla.

Tampereen sivuja päivittävä kanslisti **Arja Pikkuharju** kertoo, että yllätävän usein soittajat mainitsevat nähneensä jonkin tiedon seurakunnan nettisivuilla. Sivut on siis löydetty, vaikka uutta osoitetta ei

pois toisiaan, sillä lähes kaikilla lehdillä on jonkinlaiset nettisivut. Analogin internetissä olevia pdf-tiedostoja voi lukea ja tulostaa osoitteesta www.ort.fi/analogi. Varsinainen verkkolehtikään ei olisi hullumpi aja-

Kirkon verkkosivuilla on mm. kuvia kirkollisista tapahtumista.

ole vielä ehditty mainostaa.

Netin valttina on ajankohtaisuus

Netin vahvin valtti on ajankohtaisuus, ja siksi sivuja tulisi päivittää riittävän usein. Samalla vanhat tapahtumatiedot on hyvä poistaa. Seurakuntien työntekijöiden ja toimintapiirien vetäjien tehtävänä onkin pitää sivujen päivittäjät ajan tasalla.

Tietokoneen ruudulta ei tunnetusti jakseta lukea kovin pitkiä sepustuksia, joten ilmaisun tulisi olla lyhyttä ja iskevää. Lehteen laadittu teksti toimii harvoin sellaisenaan netissä, ja sitä joutuu usein lyhentämään tai ainakin nostamaan ydinkohtia esille.

Netti ja lehti eivät sulje

Analogi-seurakuntien kotisivut

Päivittäjien yhteystiedot:

www.ort.fi/tampere

Tampere: arja.pikkuharju@ort.fi, 040 750 3099

www.ort.fi/turku

Turku: juhana.siren@elisaneet.fi, 050 487 2626

www.ort.fi/hameenlinna

Hämeenlinna: mikko.junes@launonen.net, 0400 720 896

Analogin pdf-tiedostot: www.ort.fi/analogi

Ortodoksitietoutta netissä:

- www.ortodoksi.net (suosittu ja laadukas sivusto, mm. kirkkovuoden tekstejä)
- www.tsasouna.net (isä Raimo Sissosen sivut, mm. kirkon isien opetuksia)

Da Vinci-koodi

ja Uuden testamentin kaanon

Viime aikoina on tullut esille monia mielipiteitä Uuden testamentin sisällöstä. Esimerkiksi voidaan ottaa **Dan Brownin** romaani *Da Vinci-koodi* ja oletettu *Juudaksen evankeliumi*, jotka herättävät paljon kysymyksiä. Silloin kun kysymykset jäävät vastausta vaille, voi syntyä monia vääriä tulkintoja. Siksi meidän tulisi tietää, mitä historia voi opettaa meille, ja erityisesti meidän pitää tuntea kyseisen ajan omat todisteet. Johdattajana näihin toimii **isä Ion Durac**.

Käsittelen tässä niitä todisteita, jotka olivat olemassa jo ennen kuin päätettiin virallisesti, mitkä kirjat kuuluvat Jumalan innoittamia ja jotka niin muodoin voivat kuulua Uuden testamentin kaanoniin.

Usein keisari **Konstantinus Suurta** on syytetty siitä, että juuri hän olisi ollut se henkilö, joka määräsi, mitkä kirjat kuuluvat Uuteen testamenttiin. On myös väitetty, tosin ilman todisteita, että ensimmäisissä ekumeenisissa tai paikallisissa synodeissa olisi päätetty, mitkä kirjat kuuluvat UT:n kaanoniin. Totuus on, että keisari Konstantinus Suuri kastettiin kristityksi vasta ennen kuolemaansa, kun taas synodit vahvistivat sen, mistä kirkon historia jo entuudestaan todisti.

Kanonisten kirjojen synty
Uuden testamentin kirjat kirjoitettiin vuosien 50-150

jKr. välillä. Kirjoittajia oli useita. Näistä kirjoittajista vain pyhät Luukas ja Paavali eivät kuuluneet kahdentoista Vapahtajan opetuslapsen joukkoon. Voimme sanoa, että UT:n kirjoitukset laadittiin vastauksina ajankohtaisiin kysymyksiin ja ne osoitettiin yleensä jollekin seurakunnalle.

Itse näiden kirjojen kirjoittajat ehdottavat vastaanottajille kirjojen lukemista, kopioimista ja niiden edelleen lähettämistä muillekin seurakunnille. Pyhä apostoli Paavali sanoo: "Kun tämä kirje on luettu teidän keskuudessanne, pitäkää huoli siitä, että se luetaan myös Laodikean seurakunnassa, ja että te puolestanne luette Laodikeaan lähettämäni kirjeen." (Kol. 4:16). Tämä on myös kehoitus siitä, että vastaanotetut kirjat pitäisi koota ja tallentaa yhtenä kokoelmana. Jokainen alkuperäinen teos säilytettiin kirkossa tai seurakunnassa,

jonne se oli osoitettu, koska se sisälsi kirjoittajan nimikirjoituksen, kuten saamme tietää seuraavasta tekstistä: "Minä, Paavali, kirjoitan tähän tervehdysten omakätisesti. Näin minä kirjoitan, ja tämä on tuntomerkinä jokaisessa kirjeessäni." (2. Tess. 3:17)

Kirkkoisien todistus

Voidaksemme varmistua tavasta, jolla myöhemmin UT:n kaanon laadittiin, meidän pitää muistaa eräiden kirkon isien ja kirjoittajien todisteet ensimmäisiltä kristillisiltä vuosilta. Heidän mielipiteet ovat olleet hyvin tärkeitä ekumeenisten ja paikallisten synodien päätöksissä.

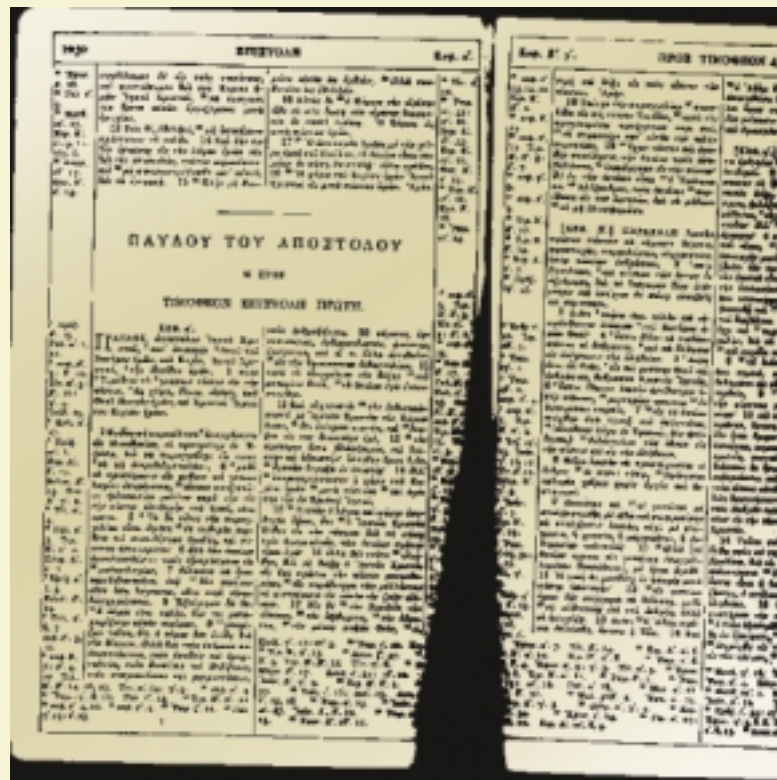
• Pyhä Ignatios Antiokialainen (k. 107) jakaa UT:n kirjat *evankeliumeihin* ja *apostoleihin*. Evankeliumi-sana tarkoittaa tässä tapauksessa neljää evankeliumia ja apostoli-sana muita apostolisia kirjoituksia. Pyhä Justinus, marttyyri ja filosofi (k. 163-165) antaa teoksessaan "Apologia" sitaatteja evankeliumeista ja pyhän Paavalin ja muiden apostolien epistoloista. Myös tämä pyhä isä toteaa, että kristillisissä yhteisöis-

sä luetaan evankeliumeja ja profeettojen kirjoja.

• Teofilos Antiokialainen (k. 181) lainaa evankeliumeja ja pyhän Paavalin epistoloita. Teofilos ja Tatianos Assyrialainen (k. 2. vuosisadalla) kirjoittivat evankeliumien harmonian, joka osoittaa, että he tunsivat evankeliumit.

• UT:n kirjoihin liittyvä tärkeä löytö tehtiin vuonna 1874, kun italialainen oppinut Muratori löysi Milanon kirjastosta UT:n kirjojen katalogin, jossa mainittuja kirjoja sanottiin Jumalan innoittamiksi. Tämä katalogi on tehty toisella vuosisadalla. Siitä puuttuu alkuosa, ja siksi sitä kutsutaan Muratorin fragmentiksi tai katkelmaksi. Katalogissa on mainittu kaikki UT:n kirjat paitsi Heparalaiskirje, pyhän Jaakobin kirje ja pyhän Pietarin toinen kirje.

• Toinen todiste on pyhältä Irineukselta, Lyonin piispalta (k. 202). Hän luettelee kaikki UT:n kirjat lukuunottamatta Heparalaiskirjetä ja Kirjetä Filemonille sekä toista Pietarin kirjetä, kolmatta Johanneksen kirjetä sekä Jaakobin ja Juudaksen kirjetä. Kolmannella vuosisadalla pyhä Cle-

mens Aleksandrialainen (k. 215), Origenes (k. 240), Dionysios Aleksandrialainen (k. 265), Tertullianus (k. 240) ja Kyprianos (k. 257) luettelevat UT:n kirjat, joista puuttuvat Heprealaiskirje, II ja III Johanneksen kirje, II Pietarin kirje ja Ilmestyskirja.

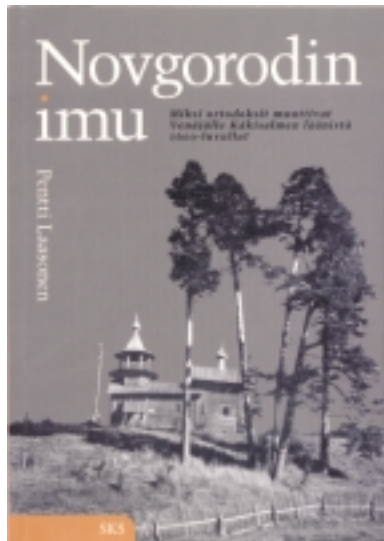
• Nämä kirkon isät ja kirjoittajat elivät kolmen ensimmäisen kristillisen vuosisadan aikana, siis ennen kristinuskon vapauttamista vuonna 313 ja ennen ensimmäistä ekumeenista synodia vuonna 325 Nikeassa. Keskustelu UT:n kirjojen kaanonista on päätetty Laodikean synodissa vuonna 360. Sen pykälässä 59 päätetään, että jumalallisissa palveluksissa luettaisiin vain kanonisista kirjoista, kun taas pykälässä 60 on lueteltu kaikki 27 UT:n kirjaa, jotka meillä ovat vielä nytkin. Tämä Laodikean synodi ei tehnyt muuta kuin vahvisti sen valintaprosessin, joka oli tapahtunut jo tätä ennen.

Spekulaatiot menestyvät

Niin kuin muillakin historian alueilla on käynyt, myös kirkon piirissä ilmestyi kirjoituksia, joita on nimetty apokryfeiksi ja jotka joskus on vain jätetty huomiotta tai sitten yksinkertaisesti eliminoitu. Tässä piilee kuitenkin vaaransa, ja tämä tieto voi ruokkia viljelijäkin olettamuksia. Kirkko ei kuitenkaan tarvinnut näitä kirjoituksia, koska ne eivät olleet kopioita apostolisista kirjoituksista. Kopiointi tuohon aikaan ei ollut helppoa työtä. Suurin ponnistuksien ja vaikeuksien kautta on voitu tuottaa kanoniset kirjoitukset ja jumalanpalveluksien tekstit.

Meidän aikanamme on helppo kopioida mitä tahansa. Monta kertaa valitettavasti pelkällä spekulatiolla, kuten Da Vinci –koodin suosio osoittaa, on suurempi menestys kuin totuudella.

Isä **Ion Durac**
matkapappi

FT, TM **Esko Nikander** arvioi Pentti Laasonen kirjaa *Novgorodin imu. Miksi ortodoksit muuttivat Venäjälle Käkisalmen läänistä 1600-luvulla?*

ISBN 951-746-697-8. SKS 2005. 171 s.

Kirkkohistorian emeritusprofessori Pentti Laasonen – 1600-luvun luterilaisuuden eli ns. puhdasoppisuuden eli ortodoksian kauden arvostettu erityistuntija – on omien sanojensa mukaan ottanut tehtäväkseen luurangon etsimisen kaapista. Metaforalla Laasonen viittaa yleisesti tunnettuun ilmiöön ortodoksien valtaosan muuttamiseen Käkisalmen läänistä ja Inkerinmaalta Venäjälle 1600-luvulla ja tätä koskeviin tulkintoihin.

Kanssakäymisestä viimeistely kuva

Käymällä läpi ja asettamalla tapahtumien kokonaisuuteen oikeuspöytäkirjat, asiaan liittyvät ja saatavilla olevat esivallan päätökset ja kirjeet sekä kirkolliset dokumentit Laasonen on rakentanut maamme ortodoksien ja luterilaisen väestön varhaisimman kanssakäymisen vaiheesta viimeistellyn kuvan. Laasonen kyseenalaistaa yleisenä totuutena pidetyn selityksen, jonka mukaan kyse oli luterilaisuuteen pakottaneesta uskonvainosta ja sorrosta. Kyseenalaistamisen perusteluissaan Laasonen onnistuu vakuuttamaan nimenomaan siinä, mitä tulee ylimmän valtiovallan toimiin. Tätä vastoin luterilaisen papiston vaikutus väestön yleiseen henkiseen il-

mapiiriin oikean kirkollisen normin mukaisesta yhteiskuntakelpoisuudesta jää vähemmälle huomiolle. Toisin kuin kirjan nimestä voisi olettaa, tutkimukseen ei sisälly määrällistä tarkastelua.

1600-luku oli Ruotsin suurvallan aikaa, minkä yhteyteen Käkisalmen lääni ja Inkerinmaa liitettiin Stolbovan rauhassa 1617. Samana vuonna Örebrossa säädettiin ensisijaisesti roomalaiskatolisuutta vastaan tähdätty ainoastaan luterilaisuuden salliva uskontopakko. Tässä suhteessa esimerkiksi Tanskalta ja Norjalta Ruotsin valloittamat alueet eivät muodostaneet ongelmaa. Venäjältä liitetyt Käkisalmen lääni ja Inkerinmaa, niiden ortodoksien väestön vuoksi, loivat erityisesti ulkopoliittisesti arkaluonteisen särön valtakunnalliseen yhtenäisyysideologiaan.

Ortodokseja ei pakkokäännytetty

Ortodokseja ei Laasonen johtopäätösten mukaan Käkisalmen läänissä pakkokäännytetty – vainoista tai sorrosta puhumattakaan – luterilaisuuteen, vaikka esivallan tavoitteena olikin ortodoksien kääntäminen houkuttelun ja katekismusopetuksen sekä jumalanpalvelusten ”sivistämisen” kautta. Venäjältä pa-

lautettuja ortodokseja ei myöskään hirtetty, elleivät he olleet syyllistyneet murhiin tai vastaaviin raskauttaviin rikoksiin. Örebron säännöstä poikkeava pehmeys Ruotsin kuninkaan toiminnassa selittyä Venäjän kanssa solmitulla ortodoksien aseman takaavalla valtiosopimuksella ja väestöpoliittisista syistä halulla pitää kyseinen väki Ruotsin alueellisessa vahvuudessa.

Sinänsä pakkokäännyttämisen raja suhteessa houkuttelemiseen näyttää ohuelta. Esivallan tavoitteena oli ainakin suomenkielisten ortodoksien siirtäminen luterilaiseen kirkkoon. Tyhjiä jääneet ortodoksiset papinvirat oli tarkoitettu miehittää luterilaisilla. Taloudellisesti muutoinkin raskaana aikana, 1630-luvulla, ortodoksit joutuivat osallistumaan luterilaisten kirkkojen rakentamiseen, mikä kasvatti Novgorodin vetovoimaa. Myös ortodoksisoppien päähineet, kirkkokalenterin mukaiset merkkipäivät ja praasnikat olivat tulilinjalla.

Ilmapiiri muuttuu

Ilmapiiri muuttui 1600-luvun lopulla myös Käkisalmen läänissä pakkokäännyttämistä muistuttavaksi, kun kirkollinen ja valtiollinen esivalta otti asiakseen hajallaan ja pieninä ryhminä olevien ortodoksien painostamisen luterilaisuuteen. Valtiovalta pyrki kuitenkin torjumaan selvät ylilyönit, joissa erityisesti Viipurin piispa **Petrus Laurbechius** oli kunnostautunut.

Koko Ruotsin vallan ajan ortodokspoliittikka Inkerinmaalla muistutti kireydessään Käkisalmen läänin olosuhteita 1600-luvun lopulla. 1670-luvulta lähtien suomea puhuvat ortodoksit voitiin muuta mutkitta siirtää luterilaiseen kirkkoon. Piispaa vastaavan kirkollisen johtajan mukaan heitä eivät tsaarin kanssa tehdyt sopimukset koskeneet. Näissä yhteyksissä käytettiin jopa väkivaltaa. Tosin tapahtumia koskeviin räikeimpiin kuvauksiin Laasonen ottaa lähdekriittistä etäisyyttä. Kuningas määräsi tämän 1680-luvun jälkipuoliskolla myös vatjalaisiin kohdistuneen pakkokäännyttämisen lopetettavaksi.

Arvokasta on havaita väestön vahvaa ortodoksista identi-

teettiä koskeva tutkimustulos. Valtiovallalle kävi varsin pian ilmeiseksi, että luterilaisuuteen kääntäminen oli mahdoton tavoite. Ortodoksit olivat myös aloitteellisia ja tuloksia tuottavan toimeliaita omien pappien saamiseksi Novgorodista tai muualta Venäjältä. Tätä vastoin yritykset oman piispan saamiseksi eivät tuottaneet tulosta. Olemattomista koulusivistyksellisistä ja vaikeista kirkollisista oloista huolimatta ortodokseilla oli valmius arvostaa omaa hengellistä perintöään ja toimia tämän suuntaisesti.

Karua ajankuvaa

Koska Laasonen on käyttänyt lähteenään oikeuden pöytäkirjoja, tutkimus välittää myös karua ajankuvaa: "Kun ortodoksit ja luterilaiset ryypäsivät yhdessä, mitä näyttää usein tapahtuneen, tuskin kysyttiin uskontunustusta kumppanuuden muuttuessa kahinaksi muuttaman viinakannullisen jälkeen. Luterilaisen Heikki Multasen kotona Impilahdella juhlineessa joukossa oli peräti kaksi ortodoksipappia, joista toisen ortodoksimies löi kuoliaaksi." Sen lisäksi, että tällaisilla mustilla ta-

pauksilla on oma anekdooteille ominainen vetovoimansa, Laasonen käyttää tapauksia kuvatakseen sitä, ettei kaikessa kansakäymisessä määräävänä jakajana ollut kirkkokuntajako, vaikka sillä olikin hallitseva merkitys.

Luuranko kaapista

Laasonen kaapista löytämän luurangon kuva on ilmeisesti harmonisoituneempi kuin hänen käyttämänsä aikaisemman tutkimuskirjallisuuden. Esimerkiksi Uppsalan yliopiston sarjassa 1973 ilmestynyttä **Alvin Isbergin** toisaalle vieviä yksittäisi-

siä tutkimustuloksia Laasonen luonnehtii kohtuuttomiksi ja lähteisiin perustumattomiksi. Työsarkaa tälläkin alueella siis tutkijoille riittää.

Nykytermiä käyttäen Laasonen on kirjoittanut palan Ruotsin valtion ja sen luterilaisen kirkon etnisen puhdistamisen historiaa. Rakentavimmillaan tutkimus voi ohjata meitä ortodoksia kristittyjä siihen, ettemme lankea vastaaviin – siinänsä älykkäästi perusteltuihin – menettelyihin etnisesti monikulttuuristuneessa kirkkokunnassamme. ■

Pyhiinvaelluksen historiaa ja nykypäivää

Osa 1

Artikkelin kuvat Santiago de Compostelasta

Kun joku tekee usein pyhiinvaellusmatkoja, voidaan väittää, että ne osoittavat hänen olevan uskonnollisesti aktiivinen. Pyhiinvaelluksen hengellinen vaikutus on toteutunut hänessä myönteisesti. Satunnaiset pyhiinvaellukset taas saattavat kertoa jonkinlaisesta uskonnollisesta kaukokaipuusta, uteliaisuudesta tai pelkästä matkustamisen- tai seikkailunhalusta. Isä **Gaius Sahlberg** pohtii pyhiinvaelluksen muotoja kaksiosaisessa artikkelissaan.

Herra sanoi Abramille: "Lähde maastasi, asuinsijoiltasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan." (1. Moos. 12:1) Tämä lienee Raamatun kuvaama ensimmäinen pyhiinvaellus, sillä olihan Abram saanut Ju-

lalta käskyn vaeltaa todella pyhään paikkaan, Jumalan hänelle lupaamaan Pyhään maahan, joka tulisi olemaan Abramin ja hänen jälkeläistensä koti ikuisiin aikoihin asti.

Perinteisesti pyhiinvaelluksella tarkoitetaan matkoja, siis kulkemista pyhiin paikkoihin. On huomattava, että pyhiinvaellus ilmiönä esiintyy lähes kaikissa maailmanuskonnoissa, ja lisäksi termi on myös maallistunut. Joku oopperafani voi tehdä ”pyhiinvaelluksen” oopperafestivaaleille ja tietokonefriikki esimerkiksi alan messuille.

Tässä yhteydessä keskityn käsittelemään kristittyjen ja lopuksi ortodoksikristittyjen pyhiinvaelluksia. Lyhyesti voidaan mainita muslimien vuosittaiset pyhiinvaellukset, jotka keräävät ympäri maailman asuvia islaminuskoisia uskontonsa syntysijoille, sillä kuuluuhan jokaisen muslimin ainakin kerran elämänsä aikana toteuttaa tämä uskontonsa perusvaatimus.

Kuka on pyhiinvaeltaja

Suomenkielinen termi ”pyhiinvaeltaja” kertoo, että

kyse on henkilöstä, joka ”vaeltaa pyhiin.” Tähän sisältyy ilmaus siitä, että kyseessä on sekä matka johonkin fyysiseen että myös tarkoitus tavoittaa pyhyttä sinänsä, jotakin tavallisesta elämästä täysin poikkeavaa. Joskus käytetään käsitettä ”toiviomatka” tai ”toivoretki”, jotka ilmaukset taas viittaavat näihin matkoihin liittyviin moninaisiin toiveisiin ja odotuksiin. Pyhiinvaellukselle läh-

NÄYTTELY

Athosvuoren aarteista

Helsingin Tennispalatsissa elokuusta tammikuuhun

Tennispalatsissa on ainutlaatuinen tilaisuus tutustua ortodoksisen maailman pyhimpiin kuuluvan paikan Athosvuoren aarteisiin 18.8.2006-21.1.2007. Kansainvälisestäkin merkittävä katsaus kreikkalaisen munkkiluostariyhteisön ikoneihin ja esineistöön on samalla hieno bysanttilaisen taiteen näyttely, laajin Suomessa koskaan nähty.

Athoksen autonomisessa luostarivaltiossa kohtaavat tuhatvuotinen historia ja traditioon pohjaava nykypäivä. Niemimäällä elää 2100 munkkia 20 luostarissa, joissa ikonitaiteen perinne jatkuu yhä voimakkaana. Uusiin ja vanhojen ikonien sekä sakraaliesineiden ohella Tennispalatsissa voi ihailla käsikirjoitusharvinaisuuksia ja kurtistaa dokumenttimateriaalin avulla munkkien

arkeen ja pyhään. Aavistuksen Athoksen henkeäsalpaavista maisemista saa lukuisista valokuvista. Aineistoa lainataan Athosvuoren lisäksi useista eurooppalaisista museoista.

PYHIINVAELLUS DIALOGINA – seminaari elokuussa

Näyttelyn yhteydessä järjestetään laaja kansainvälinen, englanninkielinen seminaari **Pilgrimage as Dialogue** 18. elokuuta. Seminaarin yhtenä luennoitsijana toimii mm. piispa Kallistos

Ware Orfordista. Näyttelyn yhteyteen järjestetään runsaasti muuta oheisohjelmaa ikonimaalaus-kursseista konsertteihin. Lisätietoja verkkoosoitteesta: www.taidemuseo.fi/suomi/tennispalatsi/tulevat.html

detään siksi, että saataisiin kosketus pyhyteen, mutta monet voivat etsiä pyhiltä matkoilta apua sairauksiin tai muihin elämän vaikeuksiin. Konkreettiset odotukset eivät suinkaan sulje pois syvempiä hengellisiä tavoitteita.

Minne vaelletaan

Pyhiinvaelluskohteena on usein paikka, joka on merkittävä uskonnon historialle tai jossa kerrotaan tapahtuneen ihmeitä. Kohteessa voi olla myös pyhäinjäännöksiä, reliikkejä. Monet roomalaiskatolisen kirkon vaelluskohteet ovat syntyneet paikkoihin, jossa Neitsyt Maria on ilmestynyt. Pyhiinvaelluksen kohteena voi olla myös jonkun pyhänä pidetyn ihmisen asuinpaikka. Tällaisen ihmisen eläessä hänen luokseen ha-

keudutaan saamaan neuvoja, ohjausta ja hengellistä lohdutusta. Pyhänä pidetyn ihmisen kuoltua, ja varsinkin hänen pyhäksi julistamisensa jälkeen, vaellukset hänen asuinpaikalleen ja

haudalleen usein jatkuvat.

Kristittyjen pyhiinvaellusperinne

Kristittyjen pyhiinvaellusperinne on lähes kaksituhatta vuotta vanha. Kristit-

Lähi-idässä

avain Raamatun ymmärtämiseen

Raamatuntutkimus on alusta lähtien ollut kirkon opin kivijalka. Sen mukaan, miten tulkitsemme Raamattua, me käsitämme Jumalan, pelastuksen ja elämän tarkoituksen. Raamattua voi tietenkin tutkia myös kiintoisana muinaiskansain dokumenttina, mutta mitä me teemme tällaisella tutkimustiedolla? **Merja Merras** johdattaa Lähi-idän kulttuurien ymmärtämiseen.

Useimpia meitä kiinnostaa, mitä Raamattu oikeastaan haluaa sanoa meille tavallisille ihmisille. Haluaisimme uskoa, että Raamatussa on vastaukset oleellisiin kysymyksiin. Monet tuskailevat, miksi meille on annettu vain kertomuksia ja vertauksia toinen toisensa pe-

rään mutta ei selkeää dogmaattista yleisesitystä Jumalasta ja hänen tahdotaan ihmisten suhteen. Mutta kuka oikeastaan tarvitsee tuota dogmatiikkaa? Eivätkö juuri länsimaisen ajattelun läpitunkemat ihmiset? Suurin osa maailman kansoista kertaa edelleenkin tarinoita ja myyttejä sel-

vittäessään olemassaolon suuria kysymyksiä. Ehkä ongelma onkin länsimaisen ihmisen ajattelussa. Se ei kohtaa Raamattua.

Entä jos yrittäisimme unohtaa hetkeksi sen historiallis-kriittisen suhtautumistavan, joka on tullut meille kuin toiseksi luonnoksi, ja paneutuisimme

niiden muinaisten ihmisten ajatusmaailmaan, jotka tuottivat meille Raamatun.

Idän ihminen kertoo tarinoita

Avain Raamatun ymmärtämiseen kokonaisuutena – myytin ja historian yhdistelmänä – löytyy vain siitä maailmasta, joka sen synnytti eli Lähi-idästä, sen kielistä ja kulttuureista. Siitä ajatustavasta, joka on sidoksissa puhuttuun kieleen.

Kaikki me olemme kasvuympäristömme, kielemme ja kulttuurimme tuotteita. Ne muokkaavat näkemystämme tahtomattamekin. Länsimainen ihminen on rakentanut omat käsityksensä kreikkalaisen filosofian pohjalle, ja sen

Pyhiinvaelluksen...

► tyjen ensimmäiset pyhiinvaellukset suuntautuivat Jerusalemiin ja muualle Pyhään maahan, missä Kristus oli elänyt ja toiminut. Myös Vanhan testamentin tapahtumien paikat kiinnostivat varhaisia pyhiinvaeltajia. Ensimmäiset kristittyjen pyhiinvaellukset

alkoivat jo 100-luvulla. Yleisiksi ne tulivat vasta 300-luvulla, kun kristittyjen vainot loppuivat keisari Konstantinus Suuren aikana. Jo tuolloin vaellusreittien varalle alettiin rakentaa majataloja. Jerusalemin lisäksi pyhiinvaelluksia alettiin tehdä Roomaan ja muuallekin marttyyrien elämään ja varsinkin heidän kuolemaansa liittyville paikoille.

Ensimmäisinä vuosina alkoi kehittyä kristillinen munkkilaisuus, aluk-

si Egyptin autiomaissa ja myöhemmin muuallakin. Myös nämä autiomaihin vetäytyneet erakot ja heidän yhteisönsä vetivät puoleensa pyhiinvaeltajia jo 300-luvulta lähtien.

Pyhiinvaellukset kuuluivat oleellisesti keskiajan kristittyjen uskonnolliseen elämään. Tuolloin valettiin sekä suuriin pyhiinvaelluskeskuksiin että lähellä oleviin paikallisiin kohteisiin. Pyhä maa oli tuonkin ajan pyhiinvaelluskohteista

suosituin, joskin sen suosio vaihteli poliittisten ja yhteiskunnallisten olojen vaihdellessa.

Eurooppaan syntyi keskiajalla runsaasti uusia suuria pyhiinvaelluskohteita. Eräät kasvoivat valtavan suuriksi ja vetivät puoleensa massoittain ihmisiä kaikkialta. Kaikkein suosituimmaksi kohteeksi tuli Luoteis-Espanjassa sijaitseva *Santiago de Compostela*, apostoli Jaakobin hautapaikka. Haudan päälle alet-

mukaisesti hän pohtii Jumalan olemusta. Vaikka hän kuinka paneutuisi Lähi-idän kulttuuriin, hän tekee sen omasta esiymmärryksestään käsin, eikä näin ollen voi päästä idän ihmisen aaltopituudelle. Raamattu taas ei ole kiinnostunut Jumalan olemuksesta tai kansojen ja henkilöiden faktisesta historiasta, niin kuin me olemme. Sen sijaan idän ihminen kertoo tarinoita.

Yhteinen kertomusperintö

Monet Vanhaan testamenttiin sisältyvät tarinat ovat alkuperäisessä muodossaan vanhaa ja yhteistä Lähi-idän tarinaperintöä. Ne tunnettiin yleisesti, ja niiden antama opetus johdatti kansan jäseniä eettisesti kestävään elämään. Tällä tavalla, satujen avulla me tänäkin päivänä opetamme lapsillemme hyvän ja pahan välisestä taistelusta, oikeista valinnoista ja viisaudesta. *Olipa kerran* -sanonta ilmaisee yleispätevyyttä. Satu päättyy onnellisesti osoittaen näin, miten päästään hyvään lopputulokseen, eikä sen loppuun tarvita erittelyä tarinan antamasta opetuksesta. Opetus jää kuulijan tajuntaan, ja hän työstää sen itse omassa elämässään. Tällaisia tarinoita käytti hyväkseen omien ideoittensa esilletuomisessa Raamatun kirjoittaja, jolla oli näkemys siitä, että vain Israelin Jumalalla on valta ja voima kaaoksen ylitse, ja vain tä-

män Jumalan tahdon noudattaminen tuottaisi Israelin ja Juudan kansoille pelastuksen.

Jumalan tahdon nähtiin olevan sidoksissa maailmassa vallitsevaan viisaan käyttäytymisen lakiin. Jos et pidä huolta perheestä, ei elämällä ole jatkuvuutta. Jos et huolehdi heikoista, ei sinustakaan huolehdi, kun olet heikko. Jos et tee työtä elantosi eteen, kuolet nälkään. Näin Raamatun kirjoittajat loivat näkemyksen Jumalan ja ihmisen suhteesta, Jumalan ja kansakunnan suhteesta, näkemyksen oikeanlaisesta, rauhan ja tyydytyksen tuovasta elämästä sekä kuoleman jälkeisestä kohtalosta. He liittivät Lähi-idän vanhoihin myytteihin sanoja ja lauseita, joilla tahdottiin osoittaa Israelin Jumalan suvereenisuus, universaalius ja kaikkivaltius.

Jumala antaa Sanan

Miten Jumala sitten ilmoittaa itsensä? Me tiedämme, että Sanansa välityksellä. Hän ei anna ajatuksia tai teorioita meidän aivoihimme vaan hän antaa Sanan. Usein tuo Sana on myös lause tai kertomus. Se esitetään kokonaisuutena. Sitä ei voi katkaista keskeltä ilman, että koko Sana tai kertomus vääristyy. Sana alkaa jostakin ja päättyy johonkin. Kuultuamme sen Sana synnyttää meissä ymmärryksen, ymmärrys synnyttää toimintaa.

Kun kumarramme kir-

kossa evankeliumikirjaa, osoitamme ymmärtävämmesen sanoihin liittyvän sanoman. Miksi muuten tekisimme jotain niin outoa? Evankeliumia kumartaessamme kumarramme ennen muuta Jumalaa, joka on meille nämä sanat antanut. Ikonissa kumarramme Kristusta, ei koskaan ketään ihmistä, ei pyhiäkään, vaan kumarramme Kristusta, jonka valoa pyhät ihmiset säteilevät. Siis evankeliumi, jonka olemme oppineet tuntemaan, tai ikoni, jonka näemme edessämme, tuottaa meidän aivoihimme kuvan valoa säteilevästä, pelastuksen tuovasta Jumalasta, ja se on meille todellisuutta, oli se sitten historiallisesti todistettavissa tai ei.

Mallina kaupunkivaltio

Raamattua ei ole kirjoitettu meille – vaikka kyllä meitäkin varten – vaan aivan toisenlaisille ihmisille toisenlaisissa olosuhteissa.

Kaupunkivaltio oli se yhteisö, jossa nuo ihmiset elivät ja toimivat. Kaupunki oli muurein ympäröity kokonaisuus, josta mentiin portin kautta pelloille ja karjanhoitoon. Kaupungin portin lähellä oli kuninkaan palatsi ja kaupungin oman jumalan temppeli. Kuningas oli kaupungin asukkaiden isä, jonka velvollisuutena oli huolehtia *lapsistaan* ja mahdollistaa heidän hyvinvointinsa. Kuningas taas oli saanut vallan kaupungin jumalalta, jonka *poika* ja myös kuva hän

puolestaan oli. Jumalalla oli oma myyttinen taustansa, johon kuningassuku eli dynastia oli sidottu. Jumala ja kuningas kuuluivat siis yhteen ja he tarvitsivat toisiaan valtansa vahvistamiseksi. Jumala antoi kuninkaalle lain, jonka mukaan hän halusi kaupunkia hallittavan. Jos kuningas poikkesi laista, jumala saattoi vihastua ja tuottaa onnettomuutta kansalle. Tempelin papiston tehtävänä oli säilyttää jumalaaan liittyvä myyttinen aineisto sekä välittää rukouksin ja uhrein kansan kunnioitus jumalalle. Voimme olettaa, että Israelin ja Juudan kansakuntien elämä oli samantapaista, kuin edellä on kuvattu.

Kuitenkin joissakin kohdin Raamattu poikkeaa tästä yleisestä kaavasta, sillä Raamatussa Jumala antaa lain tavalliselle *ihmiselle*, joka on luotu Jumalan kuvaksi, nimittäin Moosekselle. Kun tämä tapahtui, ei ollut olemassa mitään valtakuntaa, ei kuningasta, ei edes asuttua maata, pelkkä autiomaa vain, jossa kukaan ei voinut kauaa elää. Tekstin viesti on selvä: inhimillinen olemassaolo ei riipu viime kädessä kuninkaasta ja hänen kaupungistaan, sillä jo ennen niitä on ollut elämää. Kansakunnan tulevaisuuden toivo oli vain Jumalassa, joka lupaa varjella kansaa vaaroilta niin kauan, kuin he noudattavat hänen tahtoaan.

ARTIKKELIN TOINEN OSA JULKAISTAAN SEURAAVASSA ANALOGISSA.

tiin rakentaa kirkkoa jo vuonna 1075.

Vaellukset Pohjoismaissa

Kun kristinusko levisi Pohjoismaihin, täältäkin alettiin tehdä pyhiinvaelluksia Jerusalemiin, Roomaan sekä Santiago de Compostelaan. Pohjoismaihin alkoi myös syntyä omia pyhiinvaelluskeskuksia. Yleensä matka taitettiin jalkaisin, ”apostolinkyydillä”. Kaukaisiin kohteisiin matkustettiin myös purjelaivoilla ja kaleereilla.

Reitit pääkohteeseen kuljivat usein pienempien kohteiden kautta, joissa käytiin rukoilemassa, kunnioittamassa pyhäinjäännöksiä ja lepäämässä.

Pitkälle vaellukselle lähtijä teki yleensä testamentin siltä varalta, ettei palaisikaan matkaltaan. Hänen tuli myös sopia riittävästi kaikkien kanssa ja ottaa papilta matkaansuunaus ennen lähtöä. Monet vaarat uhkasivat tuon ajan vaeltajia, tiet olivat huono-

ja tai puuttuivat kokonaan. Usein kuljettiin asumattomien seutujen halki, ja matkalaisten uhkana olivat villieläimet, luonnononnettomuudet ja rosvot. Joskus vaeltajat joutuivat ryöstöjen uhreiksi, vaikka periaatteessa pyhiinvaeltajat olivat yleensä erityisjoukon kohteena, ja heille pyrittiin osoittamaan vieraanvaraisuutta. Suojeluhalu perustui pyhiinvaeltajien herättämään ihailuun. Usein heidät koettiin jollain tavoin

”pyhiksi” heidän uupumattomuutensa, rohkeutensa, kristillisyytensä ja lähimmäisenrakkautensa tähden.

Itse matkanteko tunnettiin tärkeäksi – matkan vaikeudet ja raskaudet olivat osa pyhiinvaellusta. Usein noudatettiin vaatimattomuuden ja köyhyyden periaatteita. Rikkaat vaeltajat antoivat huomattavia lahjoituksia köyhille ennen matkalle lähtöään.

ARTIKKELIN TOINEN OSA JULKAISTAAN SEURAAVASSA ANALOGISSA.

Hiljaisuutta myös luostarin ulkopuolella

”Kristikunnassa on vaikuttanut milloin näkyvämmiin, milloin kätkeytyneisiin rikas ja syvä hiljaisuuden vaalimisen perinne. Meluisan ja kiireisen ajan keskellä siihen on alettu kiinnittää huomiota entistä enemmän yksityisen hiljentymisen rinnalla. On etsitty tapoja myös yhdessä tapahtuvaan hiljaisuuden viljelyyn.”

KATKELMA HILJAISUUDEN YSTÄVÄT RY:N ESITTEEN ETUSIVULTA

Hiljaisuuden viljelyn juuret kristillisessä kirkossa juontuvat luostarielämän alkuvaiheisiin, autiomaaisien aikaan. Hiljaisuuden retriitti edustaa lyhyttä vetäytymistä pois arkisen elämän virikepaljoudesta. Se tarjoaa retriittivieraalle mahdollisuuden asettua kuulolle oman elämänsä ja jumalasuhteen kanssa. Siellä tulee hedelmällisellä tavalla todeksi **Klemens Aleksandrialaisen** karulta kuulostava sana: ”*On parempi olla vai ti ja olla jotakin kuin puhua eikä olla mitään.*”

Maassamme on toiminut pian kahdenkymmenen vuoden ajan Hiljaisuuden Ystävät ry. Yhdistyksen säännöissä sanotaan, että se ”toimii evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuksen pohjalta ekumeenisessa hengessä”. Sen perustajajoukko oli selkeän ekumeenisesti suuntautunutta, ja jäsenkuntaan kuuluu nyt-

kin paitsi luterilaisia myös katolilaisia, ortodokseja, Suomen Vapaakirkon jäseniä – ehkä muidenkin kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen jäseniä.

Oma polkuni nykyiseen tehtävääni kyseisen yhdistyksen toiminnanjohtajaksi on kulkenut ortodoksisen kuoroaition kautta, ja tämä kokemus sävyttää omalta

osaltaan suhdettani hiljaisuuden viljelyyn.

Olisiko mahdollista?

Yhdistyksemme kouluttamien retriitinohjaajien joukossa on muutamia ortodokseja – sekä papistoa että maallikoita. Kun retriitinohjaajakurssilla jumalanpalveluselämä rakentuu luterilaisen käytännön pohjalle,

olen alkanut kysellä, olisiko tarpeen tai mahdollista soveltaa koulutusta ortodoksisen kirkon liturgisen tradition pohjalle, liittäen siihen mukaan niitä runsaita aineksia hiljaisuudesta, joita on löydettävissä niin jakamattoman kirkon ajoilta kuin myös kirkon myöhemmistä vaiheista.

Sanoakseni asiani vielä selvemmin: onko ortodoksisen kirkon piirissä siinä määrin elävää kiinnostusta hiljaisuuden viljelyyn, että olisi tarpeen järjestää **ortodoksinen retriitinohjaajakurssi**? En kysy tätä tehtävieni vähyyden vuoksi vaan yli kolmen vuosikymmenen ajan kristittyjen yhteyttä arvostaneena luterilaisena pappina ja ortodoksisen ”ystäväkansan” yhtenä jäsenenä.

Jään kuulolle.

Mikko Peura
toiminnanjohtaja
Hiljaisuuden Ystävät ry

Väkivalta loppuu ainoastaan ristillä

Isä **Markus Aroman** suomennos aloittaa opetussarjan eettisistä kysymyksistä. Isä **John Meyendorff** tarkastelee kysymystä väkivallan voittamisesta uskonnon kannalta.

Voisiko väkivallan ongelmaan puuttua tiukemmilla laeilla, rajoittamalla nuorten ihmisten väkivaltaa sisältävien tv-ohjelmien katselemista? Tällaisilla rajoituksilla varmasti voitaisiin saada aikaan jonkinlaisia tuloksia. Mutta kuitenkin, kuten **metropoliitta Theodosius** (Amerikan ortodoksisen kirkon eläkkeellä oleva johtaja) oikein huomauttaa, "lait ja sosiaaliset ohjelmat eivät kosketa ihmisyyden syvimpiä tarpeita".

Nykyajan yhteiskunnan todellinen kriisi on sen arvokriisi. Nykyajan sekularismi (maallistuneisuus), joka uskoo, että sosiologia, psykologia ja muu "varsinainen tiede" pystyy antamaan lopulliset vastaukset ihmiselämän kysymyksiin ja että "uskonto" on tarpeeton (ja joskus jopa vaarallinen) muukalainen tässä yhteiskunnassa, hallitsee lainsäädäntöämme, oikeusistuimiamme, tiedotusvälineitämme ja koulujamme. Tämän seurauksena hallitsevat elämänfilosofiat, jotka kilpailevat sukupolvemme sieluista ja mielistä, ovat luonteeltaan todellisuutta rajoittavia ja kaventavia ja myös useimmiten täysin vääriä ja jopa demonisia filosofioita.

Ihminen on todellakin luotu Jumalan kuvaksi, ja kun hän suhtautuu välinpi-

tämättömästi Luojaansa, jota hänen tulisi edustaa tässä maailmassa, hän lähes vääjäämättä joutuu oman elämellisyytensä saaliiksi. Mutta meidän "jälkikristillinen" ja maallistunut yhteiskuntamme ei edes haluaisi kuulla mitään tästä Jumalan kuvasta ihmisessä...

Tietenkin myös silloin, kun yhteiskunta oli periaatteessa kristillinen, siinä esiintyi väkivaltaa ja moraalittomuutta. Kolmasosa Byntantin ortodoksisista keisareista murhattiin, ja Venäjällä oli monta livana Julian kaltaista ortodoksisista tsaaria. Kristillisissä yhteiskunnissa eri vuosisatoina on esiintynyt orjuutta, maanorjuutta, väkivaltaa ja ihmisarvon polkemista. Kansainvälisiä ongelmia ratkottiin jo silloin aivan "normaalisti" sotien kautta. On täysin selvää, ettei kirkko ollut onnistunut muuttamaan yhteiskuntaa eikä siitä ollut tullut vielä Jumalan valtakuntaa maan päällä. Ja kuitenkin, jopa noina aikoina lähes kaikki ihmiset olisivat voineet lukea evankeliumia ja sen opetusta. Ihmiset saattoivat nähdä selvästi hyvän ja pahan välisen eron, eikä nykyisen kaltaista arvojen sekaannusta vielä esiintynyt. Pyhät saattoivat voittaa synnin vallan, koska he tiesivät, mitä synti on, ja syntisille annettiin aina mahdollisuus katua ja muuttaa elämänsä, koska he tiesivät, mitä todellinen hyvyys on.

Meidän tehtävänämme nykyajan kristittyinä on huolehtia näiden arvojen ylläpitämisestä ja eteenpäin viemisestä. Kristityillä saattaa olla erilaisia käytännön ideoita ja poliittisia näkemyksiä, mutta heillä on tietty, Jumalan antama etuoikeus todistaa ainoiden todellisten ja lopullisten ihmiselämän arvojen puolesta – maailman pelastavan evankeliumin arvojen puolesta. Väkivalta loppuu ainoastaan ristillä.

Isä **John Meyendorff**

Nuoret maalarit työstivät ikoninsa Tampereella

Nuoret ikonimaalarit ryhmäkuvassa (vasemmalta oikealle): Opettaja Vivi Ruottinen, Sami Perälä, Sanna Perälä ja Saija Perälä, alarivissä Eevi Kallioinen, Katri Palviainen, Joakim Hulkkonen ja Ada-Maria Arffman.

Kello näyttää puolta päivää lauantaina 18. maaliskuuta, ja Tampereen kirkon krypta kuhisee innokasta väkeä. Eikä ihme, sillä kauan odotettu ikonikerho on alkamassa. Ohjaajamme, ikonimaalari **Vivi Ruottinen**, haalii kokoon ikonipohjia, värejä ja siveltimiä samalla kun viimeinenkin oppilas astuu kryptan ovesta sisään. Vivi aloittaa kaksi päivää kestävä kurssin tervehtimällä lapsia ja näiden vanhempia. Opettaja esittelee 7-13-vuotiaille lapsille kaksi aihetta, joista jokainen saa valita itselleen sen mieluisimman.

– Olen monistanut teille kaksi mallia, Kristuksen ja Jumalan äidin. Molemmat ovat melko helppoja toteuttaa, Vivi selostaa. Pienen pohdintatuokion jälkeen kaikki kurssin tytöt **Ada-Maria Arffman**, **Eevi Kallioniemi**, **Katri Palviainen** sekä sisarukset **Sanna ja Saija Perälä** ottavat maalausmallikseen Jumalan äidin. Sitä vastoin pojat **Sami Perälä** ja **Joakim Hulkkonen** valitsevat ikoniaiheek-

seen Kristuksen.

Lapset asettuvat monisteet käsissään omille paikoilleen. Hetken kuluttua Vivi neuvoo kaikille, miten työn ensimmäisessä vaiheessa tulisi menetellä. Eikä aikaakaan, kun nuoret maalarit tarttuvat työhön. Samalla Vivi ottaa kananmunakennon ja värijauheet esiin. Kurssilaiset saavat opetella maalamaan ihan oikeilla, kananmunaan sekoitetuilla väreillä.

Äidit, jotka seuraavat toistaiseksi työskentelyä sivummalla, alkavat miettiä, pitäisikö heidänkin maalata ikonit. Toisaalta, tällaista tilaisuuttahan ei tule ihan joka viikonloppu, joten asiasta innostuneet **Tuula Arffman**, **Irene Hulkkonen** ja nuorisotyötoimikunnan puheenjohtaja **Lea Perälä** pyytävät Viviltä ikonipohjat ja aloittavat omien ikonien sa työstämisen.

Muutaman tunnin maalailun jälkeen aletaan olla jo hieman nälkäisiä ja väsyneitä. Emäntänämme toiminnut **Leena Hänninen** on järjestänyt meille pöytään

keksejä, mehua, kahvia sekä erittäin herkullista pizzaa. Puolisen tuntia kestäneen ruokatunnin aikana tarmokkaimmat tapaukset lapsijoukosta ehtivät jopa pikaisesti piipahtaa ulkona happihyppelyllä. Vatsat täynnä ja mielet virkeinä voidaan taas jatkaa töitä.

Ja kun päivä alkaa kääntyä illaksi, Vivi katsoo sopivaksi lopetella maalailun lauantailta. Lapset auttavat tunnollisesti pöydän siivoamisessa ja pensseleiden sekä väripurkkien pesemisessä. Ikonit saavat jäädä pöydille kuivahtamaan yöksi.

Sunnuntaina sama porukka kokoontuu päivällä maalamaan ikoninsa valmiiksi. Tänäinkin pidetään ruokatauko noin tunnin

maalaamisen jälkeen. Kun on hieman levätytty ja hengitetty syvään, voidaan taas jatkaa tarkkaavaisuutta vaativaa työtä.

Pian, kun viimeisetkin yksityiskohdat on saatu valmiiksi ja työt on viimeistelyty, ikoni toisensa jälkeen nostetaan pöydästä. Ne vietään ulos Viville lakkausta varten. Ikonit saavat pienen kuivahdustuokion, ja sitten kaikki ikonikerhon lapset pääsevät opettajansa kanssa kuvaan, valmiit ikonit mukanaan!

Vivi oli ryhmästä niin innoissaan, että uskalsi jo lupailta ensi syksyille samankaltaista kurssia.

– Olitte erittäin hyvä ja mukava ryhmä! Kaikkien työtkin valmistuivat, hän painottaa oppilailleen.

Vielä tähän loppuun suuri kiitos ikonikerholaisen puolesta Tampereen seurakunnalle sekä Vivi Ruottiselle! Tämä oli mahdettava kokemus!

Sanna Perälä

Enkelisudoku 3

2		5		3		8		
				2			7	5
	8			5	6	9		1
4			5		7		3	6
	5			6			8	
8	6		2		1			9
5		8	3	1			9	
1	3			9				
		6		7		2		3

SUDOKU-pelin idea

Sudoku pelataan 9 x 9 –ruudun kokoisella pelilaudalla, joka on jaettu yhdeksään pienempään 3 x 3 –ruudun kokoiseen osaan. Tarkoitus on täyttää koko pelilauta numeroilla 1-9 niin, ettei millään rivillä, sarakkeella tai 3 x 3 –ruudukossa ole yhtään samaa numeroa. Vaikka pelissä pelataan numeroilla, matematiikkaa ei tarvita eli missään vaiheessa ei tarvitse esimerkiksi laskea lukuja yhteen.

Sudoku on päättelypele. Pelissä ei ole tarkoitus vain lätkiä numeroita laudalle ja toivoa parasta. Niinkin voi pelata, mutta sillä tavalla jää varmasti pelissä jumiin jossakin vaiheessa. Huolellisella etenemisellä ruudukon saa varmasti paremmin täytettyä.

Mukavaa loogista ajatteluhetkeä kaikille.

Minua kiinnostaa ortodoksisuus

Metropoliitta Ambrosius vihki Nils Holmin lukijaksi Hämeenlinnan kirkossa. Kuva: Mikko Junes

Ortodoksisuus on kiinnostanut minua lapsuudesta asti. Uskonto on ollut aina lempikouluaineeni jo ala-asteelta, jolloin Sinikka-opettaja innosti minua uskonnonopiskelussa. Varsinaisen kiinnostuksen "kipinän" sain kriparilla, kun jokaisen leiriläisen piti opetella resitoimaan. Luin nähtävästi hyvin, sillä Leena-kanttori antoi minun lukea kriparin päätösliturgiassa Hämeenlinnassa. Tämän jälkeen aloin aktiivisesti käydä kirkossa, ja sain lukea tekstit eri jumalanpalveluksissa. Näin ortodoksisuudesta muodostui osa elämäni. Tutustuin Hämeenlinnan seurakunnan papistoon ja seurakuntalaisiin, ja olen heiltä saanut myönteistä kannustusta lukijan tehtävissä.

Yleensä harvemmin kirkossa käyvä ortodoksi aristaa lähtöä kirkkoon, ja hänelle kirkon tavat ovat oudoksuttavia. Itsestäni huomaisin sen, että aktiivisesti käytyäni kirkossa siitä muodostui minulle tuttu paikka, kuin toinen koti. Sinne on aina mukava mennä, nähdä seurakuntalaisia ja olla mukana jumalanpalveluksen toimittamisessa.

Lukijan tehtäviä tehdesäni olen oppinut mm. palvelusten rakenteet, kirkolliset tavat ja yleensä tietoa ortodoksisuudesta ja ortodoksisesta kirkosta. Lukiossa uskonnotunnilla opettajalle tuotti päänvaivaa selittää oppilaille, mikä on *prokimeni*. Sillä mitenkäs seli-

tät sanan heille teoriassa, kun he eivät ole kuulleet sitä. Tällainen käsite täytyy juuri tajuta käytännössä, sillä lukijahan lukee liturgiassa keskellä kirkkoa prokimenin, joka vaihtuu päivän pyhien jumalanpalvelustekstien mukaan.

Olen oppinut paljon ortodoksisuudesta käymällä kirkossa kahden vuoden aikana, en istumalla kotona pönttämässä uskonnonlaksyjä. Asiat ja tiedot jäävät

kuin itsestään mieleen.

Toivoisin, että nuoret kävisivät enemmän kirkossa ja osallistuisivat seurakunnan toimintaan, sillä ortodoksisuus on rikkaus meille. Nuoret kokisivat sen osaksi omaa elämää, ja heille kirkossa käynti olisi luonnollinen asia, kuten minulle. Jokaisella nuorella täytyisi vain olla innostusta ja halua käydä kirkossa. Kirkko on myös monelle kaunis ja rauhallinen paikka, jossa voi unohtaa maalliset huolet.

Hyvää kesää!
Nils Holm, lukija

Väritä oma ikonisi

Nyt voit värittää itsellesi "Pyhä kolminaisuus"-ikonin. Pienestä ikonikuvasta näet väreistä mallin. Ota selvää, mitä kuvan eri osat merkitsevät.

Enkelisudoku 2

5	7	8	4	3	1	9	2	6
1	9	4	2	7	6	8	3	5
3	2	6	9	8	5	7	4	1
7	6	3	5	4	8	2	1	9
2	8	5	6	1	9	3	7	4
9	4	1	3	2	7	6	5	8
8	3	7	1	6	4	5	9	2
6	1	9	7	5	2	4	8	3
4	5	2	8	9	3	1	6	7

Tässä Analogi 2/06:ssa olleen Enkelisudokun ratkaisu.

Hyvän osan valinneet

Arpa valitsi Lintulan luostarin sijoituspaikaksi Palokin kylän Heinäveden kunnassa. Täällä luostari on ollut jo 60 vuotta. Toinen mahdollisuus oli Tampereen lähellä ollut Häkärän kartano. Joskus tulee ajatelleeksi, mitä Lintulalle nyt kuuluisi, jos se olisi ollut kaikki nämä 60 vuotta Hämeessä. Miten venäjää puhuvat sisaret olisivat sopeutuneet vakasiin hämäläisiin? Varmaan ihan yhtä hyvin kuin kaikki kävi savolaisten kanssa.

Ali-Hinkkalan talossa

Irja Sievinen kertoo Lintulan Kronikassa: "Toukokuun puolivälissä 1940 Kuhmalahden pieneen kirkonkylään ilmestyi tummia olentoja maata laahaavissa hameissaan, vyötärölle ulottuvissa mustissa päälliinoissaan. Jonkin aikaa pitäjän omat asukkaat katselivat tummia tulijoita uteliaisuuden sekaisella ihmetyksellä, vähitellen heihin totuttiin ja vihdoinkin nunnien sydämellisyys voitti kaikkien myötätunnon." Sisaret asuivat Puntarin kylässä Ali-Hinkkalan talossa kuusi vuotta.

Samassa Kronikassa **Inkeri Yli-Hinkkala** kertoo: "Nunnat olivat ahkeria kuin muurahaiset, ja sillepä hämäläiset osasivat antaa arvoa. He olivat hyvin haluttua työvoimaa maalaistaloihin, palkka maksettiin luostarin kassaan, ruoan talosta he saivat luontaisetuna. Monta hikipisaraa tipahti Hämeen jäykkään saveen jossakin kaukana Ukrainassa syntyneen nunnan otsalta. Syksyn tullen nunnat kulkivat ahkerasti sienijä ja marjametsässä ja poimivat

tähkiä viljapelloilta, mikä sekini oli täällä ennennäkemätöntä."

Virvoittava kosteikko

"Entäpä jos luostari olisi jäänytkin Kuhmalahdelle

reiksi minkään sokean satuman oikusta". Näin Inkeri Yli-Hinkkala edelleen pohtii.

Kovat kohtalot läpikäynyt 110-vuotta vanha Lintula on nyt sijainnut Jumalan-

päri Suomea asuville luostarin ystäville.

Juhla alkaa klo 9 KP **arkkipiispa Leon** toimittamalla liturgialla, jonka jälkeen on kenttäateria, kahvit ja juhla. Juhlapuheen pitää FT, teologian maisteri **Kari Kotkavaara**. Erityisesti muistamme edesmennyttä kirkkomme ikonien maalajaa **Petros Sasakia**, jonka hauta on luostarimme hautausmaalla.

Jumalanpalvelus Lintulan Pyhän Kolminaisuuden kirkossa. Kuva: Petter Martiskainen

tai johonkin Tampereen liepeille? Olisiko se jaksanut lopullisesti juurtua Hämeen jäykkään savimaahan, olisiko vuoroin routa, vuoroin helle sen näännyttännyt? Tai ehkä siitä olisikin tullut virvoittava kosteikko, vihreä puutarha? Monenlaistahan täällä askarteleo ihmislapsen aatos, mutta eikö kaikki kumminkin ole Jumalan kädessä ja johdatuksessa! Näin eivät Valamo ja Lintulakaan ole joutuneet naapu-

äidin johdatuksesta pisimän ajan historiastaan, 60 vuotta Palokissa. Jumalalle kunnia kaikesta!

Yhteinen pyhiinvaellusjuhla

Lintulan sisaret ovat halunneet järjestää pyhiinvaellusjuhlan kesäkuun 11. päivänä kiitokseksi luostarin hyvästä vastaanotosta ja paikallisten osoittamasta ystävydestä. Samalla se on yhteinen kiitos kaikille ym-

Juhlaksi ilmestyy uusi kuvateos "Hyvän elämän valinneet", jossa kerrotaan kuvin ja sanoin luostarisarten tämän päivän elämästä. (Kirjoittajina sisaret, valokuvaajana **Petter Martiskainen** ja taitto ja toteutus **Liisa Heikkilä-Palo**.)

Sydämellisesti toivottamme kaikki tervetulleiksi tähän pyhiinvaellusjuhlaan. Rukoilkaamme Jumalalta suotuisaa ilmaa.

Igumenia Marina

Isä Viktor Maksimovski

HELLUNTAI

Pyhän Hengen vuodattaminen

Isä **Viktor Maksimovski** kertoo helluntaista ja tämän kirkollisen juhlan merkityksestä. Vanhan testamentin helluntaijuhla oli kulttijuhla, joka muistutti todellisesta yhteydestä kansan ja Jumalan välillä. Helluntaista tuli se päivä, jolloin Uusi testamentti on astunut voimaan, Pyhän Kolminaisuuden ilmestys. Silloin on syntynyt kirkko, joka elää maailmassa Pyhän Hengen yhteydessä.

HUOM. venäjänkielinen teksti löytyy eri tiedostosta

ID Ion Durac, **DD** Daniela Durac, **HH** Heikki Honkamäki, **KH** Kerttu Halonen, **NJ** Nina Jolkkonen-Porander, **JK** Jorma Kudjoi, **RM** Risto Matsi, **EP** Elina Pyöli, **JM** Jouni Mäkelä, **MR** Mitro Repo, **MT** Markku Toivanen, **GS** Gaius Sahlberg, **JO** Jaakko Oikinuora
HUOM! Jumalanpalveluksen toimittajätieto on viitteellinen. Palveluksen toimittajat voivat vaihtua.

TAMPEREEN KIRKKO

Vainajain muistelupäivä				
La 3.6.	klo 10	liturgia		MT RM
Helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä				
La 3.6.	klo 18	vigilia		MT HH RM
Su 4.6.	klo 10	liturgia ja helluntain polvirukoukset		MT HH RM
Ke 7.6.	klo 9	liturgia		HH RM
lastenleiri				
La 10.6.	klo 18	vigilia		HH RM
Su 11.6.	klo 10	liturgia		ID RM
La 17.6.	klo 18	vigilia		MT RM
Su 18.6.	klo 10	liturgia		MT RM
La 24.6.	ei vigiliaa			
Su 25.6.	klo 10	liturgia		MT JM
La 1.7.	klo 18	vigilia		MT JM
Su 2.7.	klo 10	liturgia		MT JM
La 8.7.	klo 18	vigilia		GS JM
Su 9.7.	klo 10	liturgia		GS JM
La 15.7.	klo 18	vigilia		GS JM
Su 16.7.	klo 10	liturgia		GS JM
La 22.7.	klo 18	vigilia		HH RM
Su 23.7.	klo 10	liturgia		HH RM
kristinoppileirin päätös				
La 29.7.	klo 18	vigilia		HH RM
Su 30.7.	klo 10	liturgia		HH RM
Kristuksen kirkastumisen juhla				
La 5.8.	klo 18	vigilia		HH RM
Su 6.8.	klo 9	liturgia (huom! aika)		HH RM
La 12.8.	klo 18	vigilia		MT RM
Su 13.8.	klo 10	liturgia		ID RM
Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen juhla				
Ma 14.8.	klo 18	vigilia		MT RM
Ti 15.8.	klo 10	liturgia		MT RM
La 19.8.	klo 18	vigilia		HH RM
Su 20.8.	klo 10	liturgia		HH RM
Viikinsaaren praasiniekkä				
La 26.8.	klo 18	vigilia		MT RM
Su 27.8.	klo 10	liturgia		MT RM

PORIN KIRKKO

Su 11.6.	klo 10	liturgia		MT JK
Su 25.6.	klo 10	liturgia		ID JK
La 29.7.	klo 18	vigilia		ID JK
Su 30.7.	klo 10	liturgia		ID JK
Su 13.8.	klo 10	liturgia		MT JK
La 26.8.	klo 18	vigilia		ID JK
Su 27.8.	klo 10	liturgia		ID JK

KOLHON KIRKKO

Su 20.8.	klo 10	liturgia		MT KH
Kolhon kotiseutupäivän kirkkovaellus				

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 11.6.	klo 10	liturgia		HH KH
Su 13.8.	klo 10	liturgia		HH JM

PAPISTON VUOSILOMAT

Markku Toivanen 11.7.-7.8., Heikki Honkamäki 12.6.-10.7., Risto Matsi 22.6.-19.7.

PAPISTO LEIREILLÄ

Isä Heikki lastenleirillä 5.-8.6, kristinoppileirillä 15.-23.7. ja jatkokriparilla 25.-27.8.

PYHÄKÖT:

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle, Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0054
Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle, Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347
Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741, isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137
Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto
on avoinna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740
Kirkkoherra Markku Toivanen,
markku.toivanen@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050
Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13
II pappi Heikki Honkamäki,
heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057
Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13
Kanttori Risto Matsi
p. (03) 3141 2722, 050 557 0051,
Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen,
marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055
Kanslisti Arja Pikkumarju,
arja.pikkumarju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700
Emäntä Leena Hänninen, puh. 354 5820, lhanninen@kolumbus.fi
Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä emäntään tai diakoni **Harri Kahilaan**,
puh. 045 130 6723, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

Tampereen seurakunnallisia tilastotietoja 1.3.-30.4.2006

KASTETUT
Jalaskoski Johan Mihail
Niskasaari Maria Orvokki
Talvivaara Joonatan Emil Christian

Poikia 2, tyttöjä 1, yhteensä 3

TUONILMAISIIN SIIRTYNEET
Jeskanen Helena 42 v
Pietiläinen Senni 81 v
Uurto Aki Pekka 22 v

Miehiä 1, naisia 2, yhteensä 3

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Ahponen Simo-Pekka
Guezikova Elizaveta
Härkönen Kristiina Tuulikki
Kerosuo Iiris Maria
Ketomäki Martti Aleks

Koivunen Krista Pauliina
Kuparinen Sirpa Saimi Annikki
Kuparinen Teuvo Veikko
Laakso Arja Anneli
Lagerstam Tiina Irmeli
Lampinen Sinikka Anneli
Luhta Pirjetta Tarja Kyllikki
Niskasaari Ekaterina
Palviainen Keijo Juhani
Palviainen Ville Teuvo Johannes
Petukhova Yulia
Rantala Anne Irene
Rikkonen Riikka Johanna
Ruohomäki Petri Kristian
Siikanen Saara Ilona
Stirbu Elenn Gratiela
Stirbu Luca Alexandru

Miehiä 7, naisia 15, yhteensä 22

Rukousta etsimässä

Rukoileminen on kristityn perustyötä. Ehkä tämän ääneen sanominen tuntuu itsestänselvyydeltä. Kuitenkin minun on jatkuvasti muistutettava itseäni rukouksen tärkeydestä.

Rukousta ei voi mitata. On lyhyitä sekä pitkiä rukouksia, mutta silti ne ovat mitaamattomia. Jumala kuulee niin lyhyen kuin pitkänkin rukouksen. Oikeastaan Jumala ei edes tarvitse rukoustani. Minä itse tarvitsen sitä.

Rukous muistuttaa minua jatkuvasti siitä, että Jumala on lähellä. Kun rukouksessa lähestyn Jumalaa, hän lähestyy minua, kuten apostoli Jaakob opastaa.

Rukous yhdistää maan ja taivaan – niin elävät kuin kuolonuneen nukkuneet. Rukous muistuttaa vastuustani lähimmäisistä mutta myös siitä, että elämäni on rajallista.

Kun aamulla herään ja

havahdun siihen, että Jumala on antanut minulle jälleen uuden päivän – uuden mahdollisuuden – teen ristinmerkin ja siunaan itseni. Se on päivän ensimmäinen rukous. Rukouskirja ohjaa myös muihin aamun rukouksiin.

Pitkin päivää voin pitää mukanani sydämen rukousta: ”Herra, Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä!” Jos näin jaksan tehdä, mikään minkä päivän mitaan kohtaan, ei yllätä tai pelota. Rukouksessa oleva sydän muistuttaa: ”Älä hätäile, Jumala on lähellä.”

Illan tullen rukouskirja tarjoaa taas mahdollisuuden pitempiin iltarukouksiin. Viimeisenä ristinmerkki siunaa alkavan yön.

Näinhän sen pitäisi mennä, mutta apostoli Paavalin tavoin joudun jatkuvasti toteamaan, että sitä hyvää, mitä tahtoisin, en kuitenkaan tee. Vaikka Krysostomos lohduttaa pääsiäissaarnassaan, että Jumala ottaa vastaan työn ja hyväksyy jo aikomuksenkin,

ei liene tarkoitus, että koko hengellinen elämäni jää aikomukseksi.

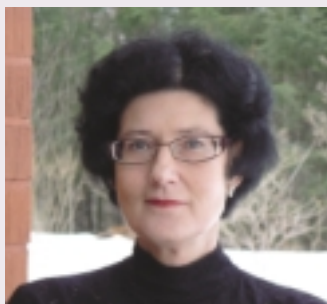
Mitä siis voin tehdä tässä ihanteen ja aikomuksen välissä?

Kirkon jumalanpalvelus tarjoaa mahdollisuuden koota heikot rukouksemme yhteen. Kirkon jumalanpalveluksessa tiivistyy vuosituhantinen tieto siitä, millainen on rukouksen voima. Jo apostolit saivat kokea, että yhteen kokoontuneen, peloissaan olevan, epävarman ja epäilevän joukon keskelle ilmestyi Kristus. Niin on myös tänä päivänä.

Kirkon voima on yhteisöllisyydessä. Helluntain tapahtumat muistuttavat siitä, että Jumala antaa Pyhän Henkensä yhteen kokoontuneelle seurakunnalle. Pyhä Henki on jokaisen kristityn puolustaja. Häntä tarvitsemme, kun yritämme toteuttaa sitä hyvää, mitä tahtoisimme – sitä rukouselämää, minkä haluaisimme taas virkistyvän.

Isä **Markku Toivanen**

Marita Inkiselle mitali

ARKKIPIISPA LEO on myöntänyt Tampereen ortodoksisen seurakunnan talous- ja hallintosihteerille **Marita Jouhki-Inkiselle** Pyhän Karitsan Ritarikunnan ensimmäisen luokan mitalin. Myöntämisperusteena on Marita Jouhki-Inkisen pitkäaikainen toiminta Suomen ortodoksisen arkkipiispakunnan hyväksi.

Marita on koulutukseltaan hallintotieteiden maisteri ja yo-merkonomi. Hän on ollut seurakunnan toimessa vuosina 1986-1994 sekä vuodesta 1998 alkaen edelleen. Lisäksi hän on toiminut uskonnonopettajana.

Varsinaisen työnsä ohella hän on osallistunut aktiivisesti seurakunnan toimintaan mm. seurakunnanvaltuustossa, seurakunnanneuvostossa, varatilintarkastajana, kirkolliskokousedustajana, seurakunnan PTS-toimikunnassa, Analogin julkaisuneuvostossa sekä kirkollishallituksen asettamassa keskittämistyöryhmässä. Hänen harrastuksenaan on ikonimaalaus.

Mitali luovutettiin Maritalle Tampereen kirkossa äitienpäivän liturgian lopussa seurakunnan toivottaessa siunasta ja monia, armorikkaita vuosia!

Tampereella suunniteltiin

Suunnittelemassa olivat mm. Klaus af Ursin, Heikki Häyhtiö ja Risto Matsi.

TAMPEREEN SEURAKUNNAN luottamushenkilöt ja henkilökunta pitivät suunnittelupäivän lauantaina 13.5. Päivän aikana haettiin yhdessä painopisteitä seuraavalle kolmivuotiskaudelle sekä suunniteltiin konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä muutamalle toiminta-alueelle. Pohdinnan kohteena olivat seurakunnan palvelutoiminta, toiminnan näkyvyys, opetus- ja kasvatustyö, tilat sekä resurssit. Suunnitelmissa oli mukana sekä jo olemassa olevia, hyviksi havaittuja toimintoja että ihan uusia ideoita. PTS-toimikunta jatkaa suunnitelmien työstämisestä edelleen neuvoston ja valtuuston käsittelyyn.

Loppukeskustelussa todettiin päivän olleen hyödyllinen, ja siitä toivottiin vuosittaista perinnettä.

VASTUUHENKILÖIDEN TAPAAMINEN

Seurakunnan toimintapiirin vastuuhenkilöiden tapaaminen järjestetään Kalliosalmessa tiistaina 1. elokuuta klo 18 alkaen.

Pohdinnan aiheena: Kuka tekee, mitä tekee ja missä tekee, vai teemmekö yhdessä?

TIISTAISEURA

Tiistaiseuran tulevaa toimintaa: ke 5.7. rupattelu- ja saunailta Kalliosalmessa sekä perinteiset tiistai-iltatapaamiset: 12.9., 26.9., 10.10., 24.10., 7.11., 21.11. ja 12.12. *Aurinkoista ja lämmintä kesää kaikille!*

VALAMAON YSTÄVÄT

Tampereen osaston toimintaa: Tampereen osaston järjestämät yleisöillat jatkuvat syyskuussa alkaen klo 18 Nikolainsalissa.

● ti 5.9. kirkkoherra, isä **Veikko Purmonen**: Alexander Schermann teologina ja pappien kasvattajana

● 7.-8.10. pyhiinvaellus Heinäveden luostareihin. Ohjelma- ja hintatiedot sekä ilmoittautumishojheet saatavilla kesäkuusta lähtien Tampereen kirkon eteisestä ja seurakunnan verkkosivuilta (ort.fi / Tampereen seurakunta).

Johtokunta toivottaa virkistävää kesää.

KAIKILLE AVOIMET OVET KALLIOSALMESSA

heinäkuussa keskiviikkoiltaisin

Lämpimästi tervetuloa saunaan ja viettämään heinäkuun keskiviikkoiltoja Kalliosalmeen! Sauna on lämmin naisväkeä varten klo 17–18.30 ja miesjoukolle klo 18.30–20. Päärakennuksessa on tarjolla kahvia, teetä, mehua ja pullapuolta vapaehtoista maksua vastaan.

Saunanlämmittäjinä ja tarjoilusta vastaavina ovat seuraavat toimintaryhmät:

- 5.7. Tampereen tiistaiseura
- 12.7. Tampereen ortodoksinen päiväpiiri
- 19.7. Valamon Ystävien Tampereen osasto
- 26.7. diakoniatyö

Tee pieni pyhiinvaellus Tiekirkkoon

Tiekirkot ovat reilusti hengellisiä levähdyspaikkoja, jonne matkailijan tai oman paikkakunnan ihmisen on helppo tulla. Kirkossa vierailijalla on mahdollisuus hiljentyä kiireettömästi, sytyttää tuohus ja rukoilla. Samalla kulkijalla on mahdollisuus tutustua oppaan johdolla vaikkapa kirkon ikoneihin, historiaan ja arkitehtuuriin.

Tiekirkko on toisenlainen tauko- paikka

Tiekirkko sijaitsee liikenne- reitin läheisyydessä. Se on avoinna vähintään kolme viikkoa kesässä ja vähintään viisi tuntia päivässä ja viisi päivää viikossa. Jo nyt useimmat tiekir- kot ovat avoinna huomattavas- ti pitempään. Aukiolot vaihtelevat kirkkokohtaisesti. Tarkat ajat löytyvät tiekirkoissa ja matkailutoimistoissa jaettavasta esitteestä. Tiekirkkoja on Suo-

men lisäksi myös Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa ja Virossa.

Toisenlaiseen taukopaikaan opastaa liikennemerkki *Tiekirkko-Vägkyrka* siellä, missä tielaitos on myöntänyt luvan liikennemerkille.

Mukana 17 ortodoksista kirkkoa.

Kesällä 2006 tiekirkkojen ketjuun kuuluu kaikkiaan 269 kirkkoa eri puolilla maata. Joukossa on 17 ortodoksista pyhäkköä.

Tiekirkko-toiminta alkoi luterilaisen kirkon piirissä Kalotin alueen yhteistyönä Oulun hiipakunnassa vuonna 1991. Kolmen vuoden kuluttua toiminta muuttui maanlaajuiseksi, ja käyttöön otettiin virallinen tiekirkkojen liikennemerkki. Tuoloin mukana oli 41 kirkkoa.

Ensimmäiset ortodoksiset kirkot liittyivät tiekirkkoketjuun vuonna 2001. Vuosi vuodelta niin ortodoksisten kuin luterilaistenkin kirkkojen määrä on kasvanut, kun seurakunnat ovat halunneet liittää kirkkojaan ketjuun ja kertoa avoimesta kirkostaan yleisölle.

Kesällä 2006 ortodoksisia tiekirkkoja ovat:

Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko Pielavedellä ja tsasouna Ilomantsin Hattuvaarassa, Kristuksen Kirkastumisen kirkot Valamon luostaris- sa ja Kajaanissa, Profeetta Eli- aan kirkot Iisalmessa ja Ilo- mantsissa, Pyhän Nikolaoksen kirkot Imatralla, Kiuruvedellä, Kotkassa ja Kuopiossa, Pyhän Apostoli Johannes Teologin ja Karjalan Valistajien kirkko (ark-

kipsipan kotikirkko kirkkomu- seon yhteydessä) Kuopiossa, Pyhän Kolminaisuuden kirkko Lahdessa, Pyhän Hengen kirkko Outokummussa, Pyhän Johan- nes Kastajan kirkko Polvijärvel- lä ja Sinisen tien tsasouna Py- häselässä, Pyhien Aleksanteri Nevalaisen ja Nikolaoksen kir- ko Tampereella ja Tihvinäläisen Jumalanäidin ikonin kirkko Vi- inijärvellä

Lisätietoja saa Internetistä soit- teesta: www.tiekirkot.fi. Orto- doksisten kirkkojen yhdyshenki- lönä toimii arkkipiispan sihteeri Kimmo Kallinen, puh. (017) 287 2232.

KIRKKO AVOINNA

Tampereen kirkko avoinna MA- LA 11-17, SU 12-16. Kirkko ava- taan myös tuntia ennen palve- lusta, yleisimmin la klo 17 ja su klo 9.

LÄMPIMÄT KIITOKSET

Kiitokset kaikille suuren viikon järjestelytoihin kirkossa osallis- tuneille! Ilman teidän apu- anne olisi kirkon koristeluun ja juhla- kuntoon saattamiseen mennyt huomattavasti enemmän aikaa. Valmiista tuloksesta kun ei aina voi päätellä, kuinka paljon aikaa kuluukaan kullissien takana en- nen palveluksia.

Vielä kiitokset kumarrus- ten kera **päiväpiiriin** aktiivisille senioreille, jotka vuosi vuoden jälkeen keräävät valtaosan pää- siäisenä kirkon koristeluun kä- tettyjen kukkien rahoituksesta.

Suuren viikon palveluksiin osallistuu yhä enemmän ihmi-

Vainajien muistelupäivä

Kirkkovuoteen kuuluu muutamia päiviä, joita kutsutaan vainajien muistelupäiviksi. Mikäli silloin toimitetaan liturgia, niin sen yhteydessä lue- taan erityiset rukoukset kuolonuneen nukkuneiden puolesta ja luetellaan heidät myös nimeltä.

Helluntain edellinen lauantai on yksi vainajien muistelupäivistä. Tänä vuonna toimitamme Tampereen kirkossa silloin liturgian. Samalla muistelemme nimeltä myös heitä, jotka ovat nukkuneet kuolonuneen viimeisen puolen vuo- den aikana.

Palvelus ei kuitenkaan ole tarkoitettu vain niille, jotka äskettäin ovat haudanneet läheisen- sä. Vainajien muistelupäivän liturgia on tarkoi- tettu koko seurakunnan yhteiseksi palvelukse-

si. Jokainen voi halutessaan kirjoittaa paperille niiden läheistensä nimet, joita haluaa palvelukses- sa muisteltavan.

Kuoleman muistaminen antaa merkityksen elä- mälle. Kuoleman todellisuus antaa mittasuhteet elämämme hankkeille. Jos kieltäydymme ajattele- masta kuolemisen mahdollisuutta, elämämme vä- ristyy.

Vainajien muistelupäivän liturgia muistuttaa meitä siitä, että ehtoollislautaselle on koottu koko kirkko: ne, jotka ovat jo askeleen meitä edellä ja ovat jo nukkuneet kuolonuneen sekä ne, jotka vielä yhdessä kanssamme kilvoittelevat. Kristuksessa kaikki elävät!

Isä **Markku Toivanen**

Vainajien muistelupäivän liturgia Tampereen ortodoksisessa kirkossa lauantaina 3.6.2006 klo 10

siä, ja niin nytkin. Esimerkiksi suuren perjantain molemmissa palveluksissa väkeä oli molemmissa yli 150 ja pääsiäisyön palveluksessa lähes kolmesataa. Tällaisesta kehityksestä täytyy olla iloinen, ja olemme tietysti

ylpeitä siitä, että kirkkomme kauneus ja pyhyys tavoittaa yhä useampia.
Kristus nousi kuolleista!
Isännöitsijätiimin puolesta

Terhi Tiainen

Tampereen ikoniryhmien näyttely

Tampereella Nikolaintalossa pidettiin huhtikuun lopulla ikoninäyttely. Esillä oli Ahjolan kansalaisopiston Tampereen ikonimaalausryhmien kolmenkymmenen maalauksen opiskelijan töitä. Seurakunta järjesti maaliskuussa lapsille ikoni-viikonlopun. Innostuneet osallistujat olivat 7-13-vuotiaita. Jokainen maalasi kahden päivän aikana ensimmäisen ikoninsa. Myös nämä olivat näyttelyssä esillä.

Valokuvat: Kirsti Petäjä

Sunnuntaina 23.4. isä Heikki Honkamäki kävi siunaamassa näyttelyn ikonit. Ryhmien opettaja Vivi Ruottinen esitteli näyttelyn.

Tuula Pekkanen maalaama Kristus ja pyhä Menas (vas.) sekä vanhurskas Simeon, jonka maalasi Tuula Sinkkonen.

Lasten ikoneita.

PORIN
kuulumisia

Kirkko avoinna

26.6.–11.8. klo 10–16 maanantaista perjantaihin.

PORIN SEUDUN TIISTAI-SEURA

Pj. diakoni Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137

siht. Elli Honkala, puh. 044 538 0891

● 12.9. klo 18 Tiistaiseuran aloitus

● 15.–17.9. Perheleiri Merikarviolla. Ilmoittautumiset Anita Luonilalle, puh. 050 569 3671.

● 23.–24.9. Porin kirkon praasniekka

● 3.–5.11. Matka Heinäveden Valamoon

Käsityökerho:

● MA 9.10. klo 17 syyskauden toiminnan aloitus.

Kirjallisuuskerho:

● SU 3.9. klo 16 Kerro kesädekkaristasi

● SU 1.10. klo 16 Jaan Kross: Rakkaat kanssavaeltajat tai joku muu Krossin kirja

● SU 5.11. klo 16 Kirjalliset nyttikestit aiheena Lennart Meri

● SU 3.12. klo 16 Jorma Heikkinen: Puun kosketus – Ina Collianderin elämäkerta

Igumeni Sergei Porissa

Tiistaina 25. huhtikuuta sai Porin tiistaiseura vieraakseen kauan odottamansa vieraan, **arkkimandriitta Sergein** Valamon luostarista. Tiistaiseuraillan aluksi igumeni toimitti kirkossa ehtoopalveluksen ja kahvin juonnin jälkeen alusti aiheesta ”Pyhänjäännökset kirkollisina aarteina”. Aihe oli todella mielenkiintoinen ja valaisi pyhänjäännösten perusteita ja historiaa alkukirkosta alkaen tähän päivään saakka. Saimme tutustua myös Heinäveden Valamon pyhänjäännöksiin kuvien perusteella. Lisää aiheesta saamme nähdä vielä syksyllä tehtävän Valamon matkamme yhteydessä. Arkkimandriitta vastaili myös kysymyksiimme, joten ilta oli todella antoisa.

Seuraavana aamuna arkkimandriitta Sergei toimitti kirkossamme liturgiapalveluksen. Saimme tuntea Valamon ja pyhän kosketuksen vierailun aikana. Muistoksi käynnistään arkkimandriitta lahjoitti Novgorodissa maalatun pyhittäjäisen Sergei ja Herman

Igumeni Sergei Valamon luostarista

Valamolaisen kauniin ikonin sekä käsipaikan. Ne jäävät muistuttamaan meitä mieluisasta vierailusta.

Porissa igumeni Sergei tutustui myöskin Juseliuksen mausoleumiin ja siellä oleviin Akseli Gallen-Kallelan vaikuttaviin maalauksiin. Lisäksi yliopistokeskuksen johtaja **Martti Sinsalmi** esitteli hänelle Porin yliopistokeskusta ja sen toimintaa.

Lämmin kiitos vierailusta ja tervetuloa uudelleen!

Toimittajat: **PR** Petri Ratilainen, **PT** Pasi Torhamo, **ID** Ion Durac, **JM** Jouni Mäkelä, **DD** Daniela Durac, **AN** Antti Narmala, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna Länne, **VT** Viktor Turhanen, **TS** Teppo Siili, **JP** Joonas Pyöli, **PeT** Pekka Torhamo

TURUN KIRKKO

KESÄKUU

La 3.6.	klo 18	vigilia	PR PT
Su 4.6.	klo 10	liturgia	PR PT
helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä			
Ma 5.6.	klo 10	liturgia	PR PT, SLAAVIKSI,
Pyhän Hengen päivä			
	klo 12.30	panihida hautausmaan kappelissa	PR PT
La 10.6.	klo 18	vigilia	PR JM
Su 11.6.	klo 10	liturgia	PR JM
La 17.6.	klo 18	vigilia	PR PT
Su 18.6.	klo 10	liturgia	PR PT
Su 25.6.	klo 10	liturgia	PR PT

HEINÄKUU

La 1.7.	klo 18	vigilia	PR PT
Su 2.7.	klo 10	liturgia, slaaviksi	
La 8.7.	klo 18	vigilia	PR
Su 9.7.	klo 10	liturgia	PR ML
La 15.7.	klo 18	vigilia	ID
Su 16.7.	klo 10	liturgia	ID
La 22.7.	klo 18	vigilia	PR JM
Su 23.7.	klo 10	liturgia	ID JM
La 29.7.	klo 18	vigilia	- JM
Su 30.7.	klo 10	liturgia	- JM

ELOKUU

La 5.8.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 6.8.	klo 10	liturgia	ID JM
La 12.8.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 13.8.	klo 10	liturgia	- ML
Ma 14.8.	klo 18	vigilia	ID JM
Ti 15.8.	klo 10	liturgia	ID JM
La 19.8.	klo 18	vigilia	PR PT
Su 20.8.	klo 10	liturgia, slaaviksi	PR PT
La 26.8.	klo 18	vigilia	PR
Su 27.8.	klo 10	liturgia	PR

SYYSKUU

La 2.9.	klo 18	ehtoopalvelus ja kirkkokuoron konsertti	
Su 3.9.	klo 10	liturgia, kirkon 160-vuotisjuhlijumalanpalvelus	

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

La 17.6.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 18.6.	klo 10	liturgia	ID JM
La 29.7.	klo 18	vigilia	GS AN
Su 30.7.	klo 18	liturgia	GS AN
La 19.8.	klo 18	vigilia	ID
Su 20.8.	klo 10	liturgia	ID
La 16.9.	klo 18	vigilia	ID
Su 17.9.	klo 10	liturgia	ID

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

La 3.6.	klo 18	vigilia	ID JP
Su 4.6.	klo 10	liturgia	ID JP
Su 2.7.	klo 10	liturgia	
Ke 19.7.	klo 18	ehtoopalvelus	PR JM

La 29.7.	klo 10	liturgia	- JM
Ke 16.8.	klo 11	liturgia, sotaveteraanien kirkkopäivä	ID PT

PALVELUKSET MUUALLA

Uusikaupunki, Vanha seurakuntakoti, Rantakatu 7			
La 10.6.	klo 10	liturgia	PR JM

PYHÄKÖT:

Turun kirkko,
pyhän marttyyrikeisarinna
Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 041 440 0981
Rauman rukoushuone,
pyhän Nikolaoksen muistolle,
Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124
Salon rukoushuone,
pyhän ristin muistolle
Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto
puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti: turku@ort.fi
avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00,
perjantaisin suljettu
Seurakuntasihteri Nina Lasarov
Kirkkoherra Petri Ratilainen,
puh. (02) 277 5444, 041 430 1285,
sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi
Kanttori Pasi Torhamo,
puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi
Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, puh. 050 596 0514
Matkapapisto: Pastori Ion Durac,
kotipuh. (02) 438 4939, 040 516 6741, sähköposti: idurac@surfeu.fi
Kanttori Jouni Mäkelä, kotipuh. (02) 250 0137

Turun seurakunnallisia tilastotietoja 10.3.–4.5.2006

KASTETUT

Lehto Anton Oliver
Puranen Katrina Maria
Tähkääpää Vili Verner

2 poikaa, 1 tyttö, yhteensä 3

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Anttonen Tuija Sirkku Elina
Berezina Olga
Forsman Sari-Hannele
Grönroos Rauha
Hirvonen Seija Annikki

Kaltainen Anne Maria

Karvinen Harri Tapani
Kauremaa Aleksis Edward
Ambrosius
Kauremaa Elisabeth Ann-Marié
Victoria
Kauremaa Joel Mikael Amadeus
Kauremaa Katja Susanna
Kauremaa Petteri Leonardo Mikael
Kauremaa Timo Mikael
Kauremaa William Mikael Maximo
Kivimäki Raija Kaarina
Kotila Vera

Namtvedt Martha Elgesdotter

Olaleye Leila Anneli
Palmén Anne Mette
Saali Tilda Maria Katariina
Saali Tuija Marja Kaarina
Soudakov Yury
Söderström Alex Benjamin
Söderström Larisa
Tumanoff Anna Liisa
Tumanoff Juulia
Tumanoff Vilma Anniina
Tumanoff Väinö Anttoni

9 miestä, 19 naista, yhteensä 28

IKUINEN MUISTO

Koivukangas Helena 81 v
Lehto Annikki 85 v
Nordberg Sylvi Ester 81 v
Sibakov Mikko 62 v
Winberg Hiikka Kaarina 59 v

1 mies, 4 naista, yhteensä 5

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

6 miestä, 6 naista, yhteensä 12

Kun hyväksymme ristimme

Eräänä iltana olin maaseudulla kävelemässä ja etsimässä, sitä minä olin kadottanut. Yhden talon pihalla oli muutamia ihmisiä tuntemani papin kanssa. Pappi sanoi pitäneensä kinkereitä, ja vaikka ihmisiä oli vain kahdeksan, niin olihan sekin jotain. Sisääni iski tietynlainen kunnioitus tätä pappia kohtaan, ja mietin, miten meillä usein mitataan työtämme ihmisten määrän mukaan. Muutaman päivän kuluttua eräs toinen hengenmies kehui, kuinka hänen alustustaan kuulemassa oli niin paljon ihmisiä, että osa oli ollut jopa käytävän puolella.

Ahdistuneella ihmisellä ei usein ole oikein ketään. Silloin meille pitäisi nousta monia kysymyksiä siitä, miten me kohtaamme näitä hauraita ihmisiä. Jumalan armon ja laupeuden avulla meille on suotu tämä hyvä elämä. Se on pitkälti muuta kuin luentoja ja esitelmiä. Usein se on oman tai toisten ristin kantamista.

Turvaudumme ristin voimaan, jotta se ympäröisi meitä ja suojelisi meitä pahoilta elämämme vaikeiksi tekeville asioilta. Kristuksen risti muistuttaa meitä jokaista myös rististä meidän omassa elämässäm-

me. ”Jos joku haluaa minun perässäni kulkea, hän ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.” (Mark. 8:34) Ihmisen elämä ja kristillinen omatunto on kuin Kristuksen risti. Jokainen meistä kantaa oman itsensä lisäksi hänen ristiään, joka on merkki kärsimysten läpikäynnistä ja voitosta.

Aina emme kykene kantamaan ristiämme viisaasti. Pelloissamme, tyytymättöminä saatamme valittaa osaamme, koska joudumme kärsimään; mutta on myös mahdollista kantaa ristinsä kärsivällisesti ja ymmärtää se, että risti on voiton ase pahuutta vastaan ja ase heikkouksia ja vaikeuksia vastaan. Voimme hetkellisesti työntää taakamme jonkun toisen kannettavaksi, mutta pian joudumme toteamaan ristin omaksemme.

Risti on myös tulevan ylösnousemuksen, toivon ja vaikeuksien voittamisen merkki. Kristukselle risti merkitsi elämän tarkoitusta ja tehtävää. Hän syntyi sen vuoksi tähän maailmaan. Koska tiedämme tämän totuuden, meidän täytyy hyväksyä ristimme harkitusti. Kristus kutsuu meitä ymmärtämään ja hyväksymään ristimme. Jotta ristimme olisi meille hyödyk-

si, meidän täytyy osata yhdistää sen merkitys Kristukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että kun hyväksymme ristimme, seuraamme Kristusta. Se tarkoittaa myös sitä, että heijastamme silloin hänen rakkauttaan ja valoaan. Apostolit, marttyyrit ja ensimmäiset kristityt seurasivat häntä tällä tavoin.

Kristuksen ristin seuraajat saavat tuntea Jumalan armon, rakkauden ja läsnäolon. Tämä vaatii meiltä kuitenkin kaiken aikaa paljon voimia ja uhrautumista sekä jatkuvaa taistelua erilaisia heikkouksia vastaan, jotka ympäröivät meitä omassa elämässämme.

Kristuksen risti kutsuu meitä tähän taisteluun. Kristuksen risti kutsuu meitä myös hyväksymään ihmiselämän eri vivahteet kaikilla mausteilla. Aina eivät tapamme vanhat ystävät oman murheensa sävyttämisenä ole siinä kunnossa, että olisimme valmiit tunnustamaan heidät ystäviksemme. Juuri tällaisina hetkinä meidän uskomme elämään, ristiin, Jumalaan ja kaikkeen punnitaan.

Me voimme olla hauraita tai vahvoja tilanteen mukaan mutta pahoja emme saa koskaan olla varsinkaan niille ihmisille, jotka ovat epävarmoja siitä, onko hyvyttä olemassa. Hyvyyden osoittamiseen ei tarvita suuria massatapahtumia, sillä jo yksin sinä riität siihen.

Olen vähitellen siirtyvässä pois paikaltani, ja toivotan teille armoa, elämää, rauhaa ja terveyttä.

Isä **Petri**

Ylioikeuden päätös viraltapanosta

Kirkollinen ylioikeus teki Kuopiossa 19. huhtikuuta päätöksen, jolla se vahvisti kirkkokunnan ojennuslautakunnan tammikuun alussa tekemän päätöksen. Siinä vaadittiin kirkkoherra **Petri Ratilaisen** viraltapanoa. Perusteluina oli isä Petrin vuosina 1997-2005 saamat viisi tuomiota rattijuopumuksesta. Ojennuslautakunta oli sitä mieltä, että isä Petri ei enää täytä laissa edellytettyä nuhteettomuuden vaatimusta.

Isä Petri on myöntänyt, että hänen toimintansa on ollut viranhoidon ulkopuolella moitittavaa. Työtehtävien määrä ja pyrkimys hoitaa ne mahdollisimman hyvin ovat johtaneet orastavaan työuupumukseen. Tämä on merkinnyt harkintakyvyn pettämistä vähäisenä vapaa-aikana.

Ylioikeudessa isä Petri vaati, että ojennuslautakunnan päätös kumotaan kohtuuttomana ja lainvastaisena. Toissijaisesti hän vaati, että päätöstä lievennetään ja hänet erotetaan virantoimituksesta määräajaksi. Ratkaisua harkittaessa tulisi ottaa huomioon kohtuullisuus, sillä hänen toimintansa ei ole vaikuttanut papin tehtävien hoitamiseen.

Ojennusasiamiehen mukaan ojennuslautakunnan päätös viraltapanosta ei ollut kohtuuton, kun otetaan huomioon rikosten lukumäärä ja tuomitut vankeusrangaistukset (rangaistukset on kolmesti muutettu yhdyskuntapalveluksi). Kirkkoherra on virkansa puolesta seurakunnan neuvoston ja valtuuston puheenjohtaja, mikä edellyttää erityistä käytöksen nuhteettomuutta.

Kirkollinen ylioikeus hyväksyi ojennuslautakunnan päätöksen perustelut isä Petrin erottamiseksi virastaan. Hänellä on valitusaikea korkeimpaan hallinto-oikeuteen kesäkuun alkuun asti. KMR

TURUN KIRKON KUORO

Johtaja kanttori Pasi Torhamo, puh.040 835 8360, lisätietoja saa kanttorilta.

LOIMAAN SEUDUN TIISTASEURA

Sihteeri. Liisa Nikula, puh. (02) 762 7704

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618

RAUMAN TIISTASEURA

Pj. Ulla Raula, puh. 050 358 1761
sähköposti: ullaraula@luukku.com
Vpj. Katriina Vuorio, puh. 044 368 1207
Siht. Maija Nuto, puh. 050 572 5280
sähköposti: maija.nuto@luukku.com
Tied. Helena Virta, puh. 044 368 1207
sähköposti: helena.virta1@luukku.com

● La 10.6. teemme **kesäretken** Turkuun. Käymme Yliopiston kasvitieteellisessä puutarhassa ja Pyhän Henrikin taidekappelissa (opastukset). Ruokailu on toimintakeskus Meri-Karinassa. Illalla klo 18 osallistumme vigiliaan Turun kirkossa. Ilmoittautuminen ja tiedustelut: Katriina Vuorio.

Rauman Pitsiviikolla 22.–30. 7. järjestämme Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneessa

Avoimet ovet:

- Rukoushuone on yleisölle avoin
  - Ikoninäyttely ja matkamuistomyyntiä pihavajassa
  - Pihakahvila ja pika-arpoja
- Avoinna ark. klo 11–16, la klo 11–14, su klo 12–16

SALON TIISTASEURA

Pj. Olli Forssén, Kärkänkatu 11, 24130 Salo, puh. (02) 733 2504 ja 0400 320 632.
sähköposti: olli.forssen@pp.inet.fi
Vpj. Jari Ananin, Jokitie 34, 25520 Perniö
puh. (02) 735 9124 ja 0440 940 922
sähköposti: jari.ananin@luukku.com
Sihteeri Maria Lipponen, Supinkatu 8 as 2, 24100 Salo
puh. (02) 733 5082 ja 044 264 5565
Salon Tiistaseuran kokous 6.6. Taina Kiemman kesäaunnolla.

Kuva isä Sergeistä Turussa, kun hän oli 29. tammikuuta Valamon Ystävien vieraana kertomassa reliikeistä kirkomme aarteina. Esityksensä hän valotti reliikkien olemusta ja asemaa kirkossamme sekä toi kuvin nähtäväksemme Suomessa olevia reliikkejä. Lisäksi hän kertoi omakohtaisista kokemuksistaan, kun hän on ollut mukana puhdistamassa uusia reliikkejä.

VALAMON YSTÄVÄT

Turun paikallisosasto

Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. 041 430 1285
Vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764
Siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348,
sähköposti: maritta@tkukoulu.fi

- Maanantai 18.9. klo 17.30 Turun seurakuntasalissa:
- **Ville Laakso:** "Kalmistoja, kirkonpaikkoja ja yksi autiokylä. Suomen ortodoksisen kulttuuripiirin arkeologiaa"
- Lauantai 14.10.

Kokopäiväretki Helsinkiin **At-hos-näyttelyyn**. Ilmoittautumiset sihteerille.

- Sunnuntai 19.11. liturgian jälkeen noin klo 12 Turun seurakuntasalissa
KS Joensuun **piispa Arsenin** esitelmä
- Sunnuntai 10.12. liturgian jälkeen noin klo 12 Turun seurakuntasalissa
Harry Lehto: Betlehemin tähti

● **Pyhiinvaellus Heinävedelle** Valamon luostariin 2.-4.3.2007. Ilmoittautumiset sihteerille.

Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan!

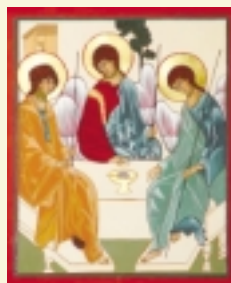
SVENSKA DISKUSSIONS-GRUPPEN

Ett tack skall ni ha – alla ni som deltagit i gruppens verksamhet.

SAARISTOMATKA

Tunnelmia viime kesän purjehdukselta. Kuva: Kari M. Rantila

Nuorisotyötoimikunta järjestää jälleen Aina-troolarilla kesäisen saaristomatkan lauantaina 19.8. Ilmoittautumiset kansliaan heinäkuun loppuun mennessä.

TURUN TIISTASEURA

Pj. pastori Ion Durac, puh. (02) 4384939, 040 516 6741
Vpj. Aila Lahtinen, puh. (02) 250 1291
Siht. Birgitta Söderman, puh. (02) 235 3267

Kesäajan tapahtumista voi tiedustella puheenjohtajalta. Syyskauden toiminta alkaa 12.9.

TERVETULOA MUKAAN TOIMINTAAN!

KESÄRETKI Hämeenlinnaan su 11.6.

Lähtö ort. kirkon edestä klo 7.30. Paluu n. klo 18.

Osallistumme liturgiaan, jonka jälkeen ruokailu seurakuntasalissa. Ruokailun jälkeen kiertoajelu reittiä Ahveniston kirkko, Aulangon puisto, Vanajan linna ja Kyyrölän Savipaja. Matka jäsenille 10 €, muut 15 €. Ilmoittautumiset joko puheenjohtaja Ion Duracille tai Aila Lahtiselle, matkanjohtaja (s-posti: aila.lahtinen@pp.inet.fi).

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist
Kanttorit: Leena Lomu ja Jaakko Olkinuora

Hämeenlinnan seurakunta KESÄKUU

La 3.6. klo 16.30 yleinen vainajienmuistelupalvelus (sielujen lauantai)
17 helluntain juhligigilia
Su 4.6. klo 10 helluntain juhligurgia ja polvirukoukset
La 10.6. klo 17 kaikkien pyhien sunnuntain vigilia
Su 11.6. klo 10 liturgia
La 17.6. klo 17 vigilia
Su 18.6. klo 10 liturgia
La 24.6. klo 10 Johannes Kastajan syntymän juhligurgia
AHVENISTON KIRKOSSA
Su 25.6. klo 10 liturgia, AHVENISTO
To 29.6. klo 10 Pietarin ja Paavalin juhlan liturgia, AHVENISTO

HEINÄKUU

La 1.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 2.7. klo 10 liturgia, AHVENISTO
La 8.7. klo 17 Tihvinskaja-juhlan vigilia, (slaavi), PÄÄKIRKKO
Su 9.7. klo 10 Tihvinskaja-juhlan liturgia (slaavi), PÄÄKIRKKO
La 15.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 16.7. klo 10 liturgia, AHVENISTO
To 20.7. klo 10 profeetta Elian juhlan liturgia, AHVENISTO
La 22.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 23.7. klo 10 kristinoppileirin päätösliturgia PÄÄKIRKOSSA
La 29.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 30.7. klo 10 liturgia

ELOKUU

La 5.8. klo 17 Kristuksen kirkastumisen juhlan vigilia, AHVENISTO
Su 6.8. klo 10 juhligurgia ja hedelmien siunaus, AHVENISTO
La 12.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 13.8. klo 10 liturgia, AHVENISTO
Ma 14.8. klo 18 (Huom! Aika) Jumalan Äidin kuolonuneen nukkumisen juhlan vigilia, AHVENISTO
Ti 15.8. klo 10 juhligurgia, AHVENISTO
La 19.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 20.8. klo 10 liturgia, AHVENISTO
La 26.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO
Su 27.8. klo 10 liturgia, AHVENISTO
Ma 28.8. klo 18 (Huom! Aika) Ahveniston kirkon praasniekan vigilia, AHVENISTO
Ti 29.8. klo 9.30 (Huom! Aika) vedenpyhitys ja praasniekkaliturgia, AHVENISTO

SYYSKUU

La 2.9. klo 17 vigilia, PÄÄKIRKKO
Su 3.9. klo 10 liturgia, PÄÄKIRKKO

To 7.9. klo 18 (Huom! Aika) Jumalan Äidin syntymäjuhlan vigilia, PÄÄKIRKKO
Pe 8.9. klo 10 juhligurgia, PÄÄKIRKKO
La 9.9. klo 17 vigilia
Su 10.9. klo 10 liturgia

PYHÄKÖT:

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Eröttajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä)
Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

YHTEYSTIEDOT:

Kirkkoherranvirasto

avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248,
sähköposti: hameenlinna@ort.fi

Kirkkoherra: Markku Aroma

puh. (03) 616 5229 (virkaahuone), (03) 612 7166 (koti) sähköposti:
maukku@hotmail.com

Kanttori: Leena Lomu

puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti:
leena.lomu@hotmail.com

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg

puh. (019) 733 911, 0400 107 232, sähköposti:
kai.sahlberg@hotmail.com

Hämeenlinnan seurakunnan perheutisia

Ikuinen muisto	Backman Natalia Backman Alina
Tuomela Hannu Heikki Tapio Korelin Nikolai Jokinen Anna Halme Osmo Päivio	Seurakuntaan muuttaneet
Kirkkoon liittyneet	Grönfors Aleksia Tanja Kristiina Määttänen Iita Riina Niiranen Jere Ukko-Pekka Niiranen Minttu Melissa Niiranen Marianne Niiranen Jami Jaakko Johannes
Lind Saara Marita Kempainen Victor	

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

KESÄKUU

Kesäkaudella jumalanpalvelukset toimitetaan Johannes Kastajan syntymästä (23.6.) Johannes Kastajan mestaukseen (29.8.) Ahveniston kirkossa. Poikkeuksena ovat Tihvinskajan palvelukset 8.-9.7. ja kristinoppileirin päätösliturgia 23.7., jolloin palvelukset toimitetaan pääkirkossa.

- su 4.6. kirkkokahvit seurakuntatalilla liturgian jälkeen (diakoniasseura)

- 9.-16.6. Kreetan matka

- pe 23.6. Ahveniston kirkon kausi alkaa: Johannes Kastajan syntymän juhligigilia

- la 24.6. kirkkokahvit liturgian jälkeen kirkon pihalla (diakoniasseura)

HEINÄKUU

- 1.–2.7. KOTISEUTUMATKA KYRRÖLÄÄN, KANGASPELLOLE JA MUOLAAN (la-su) Lähdöt Hämeenlinnas-

ta, Helsingistä ja Turusta.

Yöpyminen Viipurissa (hotelli Viipuri).

Muolaalaisten seuran järjestämä vainajien muistojuhla 2.7.

- Kyyrölässä klo 12

- Muolaassa klo 13.30.

Kangaspellolla ja Kyyrölässä toimitetaan ortodoksinen muistolitania (panihida).

Muistolitaniat toimittavat rovasti **Aleksander Korelin** ja pastori **Heikki Honkamäki**.

Tiedustelut ja matkavaraukset pikaisesti, Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850 tai 040 721 8436.

- 8.-9.7. TIHVINSKAJA-JUHLA HÄMEENLINNASSA (la-su) lauantaina 8.7. klo 17 vigilia sunnuntaina 9.7. klo 10 liturgia - jumalanpalvelukset toimitetaan kirkkoslaaviksi.

Päiväjuhla liturgian jälkeen pidetään palokunnantalolla (Palokunnankatu 18).

Perinteistä kyläjuhlaa vietetään klo 17 alkaen Palokunnantalolla.

Sekä päivä- että iltajuhlissa esiintyy venäläinen laulu- ja tanssiyhtye "Veresk". Illalla tanssitaan.

Tervetuloa kesän juhlaan!

Ylösnousemuksen tuoma vapaus

Syvällä sisimmässämme virtaavat "elävän veden" ja vapauden virrat, koska ylösnoussut Kristus itse on siellä läsnä ja liikkuu siellä. Kristuksen ylösnousemus on kirkastanut valkeudellaan koko maailman, ja se on koskettanut myös minun omaa elämäni äärimmäisen syvältä. Me tunnemme tuon ylösnousemuksen vaikutuksen suurena vapautena ja vapautumisena synnin ja kuoleman vallasta uuteen elämään ja ihmisyyteen Kristuksen yhteydessä. Tällainen vapaus ei ole luonteeltaan taloudellista eikä poliittista, vaan siinä on kysymys äärimmäisestä, ylimaallisesta vapaudesta, jonka me voimme kokea missä tahansa maallisessa

järjestelmässä tai rakenteessa tai myös niiden ulkopuolella, sillä tuon vapauden perustana on Kristuksen ylösnousemus eikä mikään muu.

Millä tavoin sitten tuo ylösnousemuksen vapauttava vaikutus näkyy elämässämme?

Pyrkiessämme vastamaan tähän kysymykseen meidän on lähestyttävä asiaa kuoleman näkökulmasta. Kuolema on jatkuvasti läsnä elämässämme, ja itse asiassa koko maailma on kuoleman tilassa.

Myös osa itseäni kuolee jatkuvasti. Ylösnousemus on kuitenkin vaikuttanut vapauttavasti elämäämme, koska sen kautta kuolema kuoli. Ylösnousemus tunkeutuu tajuntaamme va-

pautena, koska kuoleman ja synnin valta on kukistettu. Tämän vapauden myötä me voimme myös paremmin käsittää ja löytää oman syvimmän identiteettimme Jumalan kuvaksi ja kaltaisuuteen luotuina olentoina ylösnouseksessa Kristuksessa. Hän on apostoli Paavaliin mukaan "uusi Aadam", uusi ihminen. Hänessä me tulemme tuosta uudesta elämästä ja ihmisyydestä osallisiksi.

Kun me kasvamme hengellisesti, silloin me jatkuvasti tiedostamme tämän vapauden läsnäolon ja toiminnan elämässämme. Tuo vapaus voi vapaasti "virrata" sisimmästämme, jonne ylösnousemus on "tunkeutunut" ja jossa se aloittaa laadullisesti aivan uuden elämän tason. Ylösnousemus on siellä ja se jatkuvasti sykkii ja säteilee sieltä elämäämme vapauttavana ja kaiken kirkastavana valkeutena.

Isä **Markus Aroma**

HÄMEENLINNA Toimintaa ja tapahtumia

Jatkoa sivulta 33

● 15.-22.7. KRISTINOPPILEIRI JULKUJÄRVEN LEIRIKESKUKSESSA Ylöjärvellä.

(la-la) Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun seurakuntien yhteinen. Leirin päätöstilaisuudet pidetään kussakin seurakunnissa.

su 23.7. Kristinoppileirin liturgia kirkossa

● su 23.7. DIAKONIASEURAN KESÄRETKEI HAMINAAN JA KOTKAAN

Osallistutaan liturgiaan Haminan Apostolien Pietarin ja Paavaliin kirkossa. Kotkassa opas esittelee kaupunkia. Kiertoajelun aikana kohteina ovat: Langinkoski, Keisarillinen kalastusmaja, tsasouna sekä Pyhän Nikolaoksen kirkko, Sapokan vesipuisto ja Maretarius (akvaariotalo) sekä Haukkavuoren näkötorni.

Paluumatkalla pysähdytään myös Kouvolan Herran Pyhän Ristin ylentämisen kirkossa. Tarkempi matkan ohjelma

on saatavilla kirkossa.

Matkan hinta: 40 €/15 € diakoniaseuran jäseneltä. Ilmoittautumiset **15.7. mennessä** isä Gaiukselle, puh. ja fax (019) 733 911, gsm 0400 107 232, sähköposti: kai.sahlberg@hotmail.com

Tervetuloa virkistäytymään pyhiinvaelluksen merkeissä!

Teidän matkajohtajanne isä Gaius

● 24.-28.7. IKONIMAALAUSSLEIRI (ma-pe)

Opettajana **Pasi-Mikael Huovinen**, puh. 041 576 6143.

Maalataan päivittäin tuona aikana klo 10-17 seurakuntatalossa.

Leirin hinta on 60 € koko viikolta tai 15 € yksittäiseltä päivältä.

Vapaita paikkoja voi kysellä opettajalta.

ELOKUU

● 31.7.-6.8. LASTEN JA VARHAIS-

NUORTEN KESÄLEIRI (ma-su)

Lopen Kesijärvellä

● 31.7.-3.8. Pienten leiri (1-2-luokkalaiset, 7-9-vuotiaat).

(ma-to) Leirin hinta 30 €/25 € sisäralennuksella

● 3.-6.8. Isompien leiri (7-14-vuotiaille)

(to-su) Ohjelmassa mm. Luutasuon vaellusreitti

Leirin hinta 50 €/45 € sisäralennuksella

Lopen ev. lut. seurakunnan leirikeskus sijaitsee luonnonkauniilla ja rauhallisella paikalla Kesijärven rannalla. Matka Hämeenlinnasta on n. 45 km. Leirin ohjelmassa on teemana käden taidot, maaseutu ja luonto sekä tietysti päivittäiset jumalanpalvelukset.

Leirin johtajana toimii TM, uskonnopettaja, kanttori Minna Jokinen ohjaajineen.

Ilmoittautumiset Minnalle **22.6.** (HUOM!) mennessä joko sähköpostilla

minna.jokinen@elisinet.fi tai puhelimitse 050 358 7339 (parhaiten tavoittaa klo 20:n jäl-

keen) Ilmoittautumisesta tulee käydä ilmi leiriläisen nimi, ikä, osoite, allergiat sekä vanhempien yhteystiedot leirin aikana. Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje viikolla 26.

Nähdään Kesijärvellä!

● su 6.8. Hedelmien siunaus ja kirkkokahvit liturgian jälkeen. (Diakoniaseura)

● ti 8.8. klo 18 ehtoopalvelus ja kirkon esittely KHKS:n henkilöstölle ja muille kiinnostuneille.

● ti 29.8. Kirkon vuosijuhlat. Tämän kauden päätöskahvit Ahvenistolla. (Tiistaiseura)

● 27.8.-17.9. IKONINÄYTTYLY Hämeenlinnan seurakuntatalossa (su-su) Esillä viime kauden ja kesäleirin ikoneita.

Avoinna sunnuntaisin klo 12-16. Muina aikoina sopimuksen mukaan (Leena Lomu, puh. 040 707 6715 tai leena.lomu@hotmail.com).

Miksi ovet ei aukene meille...

Aloittaessani viime syksynä työni seurakunnan osa-aikaisena siivoojana törmäsin ilmiöön, joka yllätti minut täysin. Kirkostamme kiinnostuneita ohikulkijoita on Hämeenlinnassa varsin paljon.

Joka kerta, kun olen unohtanut töihin tullessani lukita ulko-oven, on sisään tulla tupsahtanut vähintään yksi kiinnostunut. Ja vaikka siis pidän oven pääsääntöisesti lukossa, näen monesti lasin läpi ovelta seisovan ihmisiä lukemassa ilmoitustaulua. Ulko-ovi tulee kuitenkin (valitettavasti) pysymään jatkossakin lukittuna, kun olen yksin töissä, sillä mielestäni minulla on oikeus työrauhaan. Ja

Kuva: KVMR

varsinkaan iltamyöhällä en kokisi oloani kovin turvalliseksi, mikäli ovi olisi auki.

Etenkin venäläiset maahanmuuttajat ovat olleet harmistuneita siitä, että kir-

kon ovet ovat avoimina ainoastaan palvelusten aikaan. Moni haluaisi tulla ostamaan tuohuksia tai hiljentymään hetkiseksi keskellä arkipäivää. En ole osannut vastata muuta, kuin että pienellä seurakunnallamme ei ole resursseja järjestää päivittäistä aukioloa.

Useimmille ei-ortodokseille kynnyksellä jumalanpalvelukseen on korkea. Sen sijaan moni haluaisi tulla hiljaiseen aikaan kurkistamaan kirkon sisäpuolelle.

Mahtaisiko jonkinlainen avointen ovien päivien pitäminen seurakunnan 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi saavuttaa suosiota? Ja löytyisikö seurakunnasta tähän tarkoitukseen vapaaehtoisia kirkkovahteja.

Aino Liljenbäck

UUSI LAKI VOIMAAN vuoden 2007 alusta

Kirkkokunnan itsehallintoa vahvistetaan

Valtioneuvosto on päättänyt ortodoksista kirkkoa koskevan lakiuudistuksen sisällöstä. Kirkon lainsäädäntö uudistuu kokonaan.

Esityksen keskeisimpänä tavoitteena on vahvistaa ortodoksisen kirkon itsehallintoa ja supistaa valtion osuutta kirkon sisäistä toimintaa ja hallintoa koskevassa päätöksenteossa. Kirkon sisäistä norminantovaltaa siirretään kirkolliskokoukselle. Vastaava muutos on evankelis-luterilaisessa kirkossa toteutettu jo vuonna 1994.

Ortodoksisen kirkon keskus- ja hiippakuntahallinnon asema suhteessa valtioon muuttuu nykyistä itenäisemmäksi. Hallinnon toimintamenoja ei enää makseta valtion varoista, mutta taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseksi

si kirkko saa jatkossa vastaavan suuruista valtionapua. Lisäksi kirkon omille

Kuva: HOJ

toimielimille siirretään opetusministeriöltä hallinnollinen päätösvalta muun muassa seurakuntajaosta, valvontapiireistä sekä matkappien ja -kanttorien toimipiireistä.

Perushallinto pääosin nykyisellään

Ortodoksisen kirkon oman hallinnon perusrakenne säilyy pääosin nykyisellään.

Kirkolliskokous kokoontuu kuitenkin jatkossa vuosittain, kun se nykyisin kokoontuu kolmen vuoden välein. Hiippakuntiin perustetaan hiippakuntaneuvostot suunnittelemaan ja koordinoimaan hiippakunnan ja seurakuntien toimintaa. Seurakuntahallinnossa kirkkoherran valinta tapahtuu edelleen vaalilla, mutta muut papit ja kanttorit valitsee seurakunnanvaltuusto. Lakiin lisätään säännökset seurakuntien vapaaehtoisesta yhteistoiminnasta tehtäviensä hoitamisessa sekä seurakuntajaon muutoksista. Muutoksenhaku kirkon ja seurakunnan viranomaisten päätöksiin uudistetaan kokonaisuudessaan.

Ortodoksisen kirkon ja sen seurakuntien koko henkilöstö olisi jatkossa työsuhteesta. Palvelussuhteen ehdoista sovittaisiin kirkollishallituksen ja työntekijäjärjestön välisellä työehtosopimuksella. ■

Kesäinen saaristomatka **AIRISTOLLA**

TURUN NUORISOTYÖTOIMIKUNTA JÄRJESTÄÄ ELOKUUSSA
SAARISTOMATKAN AINA-TROOLARILLA. KUVASSA TUNNELMIA
VIIME KESÄN PURJEHDUKSELTA.

KUVA: KARI M. RÄNTILÄ